

(1) İNFEKSİYON RİSKLİ CERRAHİ HASTALARDA PROFİLAKTİK ANTİBİYOTİK KULLANIMI

**S MERCAN, S BEKEM, S ÖZARMAĞAN, D BUDAK,
K ALTUĞ**

İstanbul Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Servisimizde, 6 aylık sürede ameliyat edilen infeksiyon riskli hastalarda profilaksi amacıyla ameliyattan 2 saat önce IM 2gr, anestezi verildikten hemen sonra IV 2gr piperacillin (Pipril) uygulanmıştır. Piperacillin uyguladığımız hastalarda ameliyat sonrası yara iyileşimi ile ilgili infeksiyöz gelişmeler kontrol grubuna oranla istatistiki olarak anlamlı bir şekilde daha az görülmüştür. Ameliyat sahasını direne eden direnlerden yapılan kültürler, piperacillin ile profilaksi uygulanan grupta steril kalmıştır.

(2) SURGICAL INFECTION: SURGICAL INTERVENTION? ANTIBIOTICS? ALONE? TOGETHER?

**O F ŞENYÜZ¹, S YILDIRIM², N DANIŞMEND¹,
C BÜYÜKÜNAL¹, A ÖZEL²**

1- University of Istanbul, Cerrahpaşa Medical Faculty, Pediatric Surgery

2- Şişli Etfal State Hospital, General Surgery

Infection in surgery comprises surgical diseases accompanied by infection and infections emerged postoperatively. To combat with surgical infections the high significance of the conditions of clinical wards, operating rooms, instruments and preoperative preparation of the patient should be remembered, since unfortunately many infections continue to result from laxity in aseptic technique, disregard for established surgical principle and unwarranted reliance upon prophylactic antibiotic therapy. Antibiotics in surgery may be given preoperatively, perioperative or postoperatively. Sometimes it may not be used. Widespread

antibiotic therapy has often increased the complexity of difficulties related to the prevention and control of surgical infection. Not only are these infections of medical significance, but they represent an important economic burden both to the patient and society. We underwent a study in our surgical patients to compare the effects of only surgical intervention and surgical intervention supported by antibiotics on surgical infections. And we presented the conclusions of this study.

(3) DİREKT VASKÜLER CERRAHİ GİRİŞİMLERDE PROFİLAKTİK ANTİBİYOTİK UYGULAMA VE SONUÇLARI

G KALAYCI, A GÜRSES, M KULLEP, Y ÇAKIR, Ş ULUER

İstanbul Vakıf Gureba Hastanesi, Göğüs Kalp ve Damar Cerrahi Kliniği.

Damar hastalarında doku iskemisinin bulunması ve sıklıkla yabancı cisim (greft) kullanma zorunluluğu nedeniyle profilaktik antibiyotik kullanılması kaçınılmaz olmaktadır. Kliniğimizde 1982-1986 yılları arasında direkt arteriyel cerrahi uygulanan 80 hastada, çeşitli antibiyotiklerin profilaktik değerleri gözden geçirilmiştir.

%68'i erkek olan hastalarımızın yaş ortalaması 48 idi. Rekonstrüktif cerrahi uygulanan 66 hastanın 26'sına dakron, 23'üne safen, 12'sine PTFE ve 5'ine kompozit greft takılmıştır. Diğer hastalarımızı emboliktomiler ile arteriotomi içeren çeşitli olgular teşkil etmiştir.

Profilakside, ilk yıllarda karbenisilin ve I. jenerasyon sefalosporinler ön sırada iken, son yıllarda III. jenerasyon sefalosporinler ağırlıklı olarak kullanılmıştır.

Ameliyat sonrası, hastalarımızın %6,25'inde enfeksiyona rastlanmıştır. Bunların %3,75'i yara enfeksiyonu, %2.5'u ise greft enfeksiyonudur.

Çalışmamızda, son yıllarda, profilaksi yöntemlerindeki gelişmeler ile, enfeksiyon oranının geçmiş yıllara göre azaldığı saptanmıştır.

(4) YUMUŞAK DOKU İNFEKSİYONLARININ TEDAVİSİNDE SULBAKTAMLI AMPİSİLİN İLE ALINAN SONUÇLAR

N ÜLGEN, N ÖZÇEKİÇ

Göztepe SSK Hastanesi, I. Cerrahi Servisi. İstanbul

Meme abseleri ve alt ekstremitelerde sellülit, lenfanjit tarzındaki enfeksiyonlar, cerrahi polikliniklerinde sık olarak karşılaşılan hastalıklardır. Genellikle 7-10 gün süreli antibiyotik tedavisi gerekir. Bu bakımdan tedavinin etkili ve ekonomik olması büyük önem taşır. Özellikle lenfanjit tarzındaki enfeksiyonlarda kültür ve antibiyogram olanağı olmadığı için kullanılacak ajanın Gram pozitif ve negatif bakterilere etkili olması gerekmektedir. Bilindiği gibi ampisilin grubu semisentetik penisilinler ilk çıktıklarında bu koşullara uyuyorlardı. Ancak kullanım suistimali kısa zamanda ilaca dirençli suşların gelişmesine ve ilacın etkisiz hale gelmesine neden olmuştur. Sulbaktam ile takviye edilmiş şekli ile, semisentetik penisilinlerin kullanımı tekrar gündeme gelmiştir.

(5) KOLOREKTAL AMELİYATLARDA PARENTERAL ORNIDAZOLE UYGULAMASI

**N SÖKÜCÜ, A AKYÜZ, Y BÜYÜKUNCU, G GİRİTLİ,
M KEÇER**

İstanbul Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Kolorektal ameliyatlarda ornidazole'un klinik etkinliğini araştırmak amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamına kolorektal bir hastalık nedeniyle ameliyat edilen 32 hasta alınmıştır. Bu hastalara mekanik barsak temizliğine ek olarak ornidazole (Biteral) - ceftriaxone (Rocephin) serum içinde kombinasyon olarak bir kerede verilmiştir. Uygulama kolon-rektumla bulaşmanın

olduğu dönemde en yüksek plazma konsantrasyonu sağlanacak şekilde planlanmıştır. Bu amaçla 200-250 ml %5 dekstroza veya %0,9 NaCl içine konan ikişer ampul ornidazole ve ceftriaxone, anestezi indüksiyonundan hemen sonra intravenöz yoldan verilmeye başlanmıştır. İnfüzyon hızı, ameliyatın kolon-rektumla ilgili aşaması başlarken sonlandırılacak şekilde ayarlanmıştır. Hastalara ameliyat öncesi ve sonrası başka bir antibiyotik verilmemiş, yalnızca idrar sondası konulan hastalara sonda çıkarılıncaya kadar, 24 saatte bir kez 1 gr ceftriaxone uygulaması sürdürülmüştür. Hastalar 38°C'den yüksek ateş, yara enfeksiyonu, üriner enfeksiyon, üst solunum yolları enfeksiyonu açısından kontrol altında tutulmuşlardır.

Çalışma kapsamına alınan hastaların ikisinde (%6,25) yara enfeksiyonu gelişmiştir. Bunların birinde kültür yapılmış ve anaerob peptostreptokoklar üremiştir. Her iki hastada da 5.-6. günlerde gelişen yara enfeksiyonları, drenaj ve pansumanlarla iyileştirilmiştir. Beşinci gün idrar sondası çıkarılan iki hastada sık ve ağrılı idrar yapma yakınmaları ortaya çıkmıştır. Rutin idrar muayenesi ile yetinilen ve kültür yapılmayan hastaların yakınmaları idrar yolu antiseptikleri ile düzelmiştir. Hastaların birinde 2, diğerinde 3 gün süren 38° C'den yüksek ateş için yalnızca antipiretiklerin verilmesi yeterli olmuştur.

Kolorektal ameliyatlarda ornidazole ampulün etkinliğinin araştırılması çalışması sürdürülmektedir.

(6) PREOPERATİF KOLON TEMİZLİĞİNDE ORNIDAZOL KULLANIMI

N ÜLGEN, N ÖZÇEKİÇ

Göztepe SSK Hastanesi, I. Cerrahi Servisi, İstanbul

Kolon cerrahisinde, kolon florasının özelliğinden dolayı batın içi enfeksiyonlara, diğer batın ameliyatlarından daha sık rastlanılabilir. Bu bakımdan barsağın preoperatif dönemde temizlenmesi enfeksiyon riskini azaltmakta önemli rol oynamaktadır. Biz bu temizlikte ön planda mekanik temizliğin geldiğine inanmaktayız. Fakat son zamanlarda ornidazolün, barsak florasında büyük dengesizlikler yapmadan anaerobik organizmaları yeterli derecede azalttığı öne sürülmektedir. Biz de kliniğimizde, 10 elektif kolon olgusunda, profilaktik olarak ornidazolü parenteral (1 gr, tek doz) olarak verdik ve sonuçları irdeledik.

(7) ENFEKSİYONLU ORTOPEDİK VAKALARIN KÜLTÜR VE ANTİBİYOGRAM SONUÇLARI VE TEDAVİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

**M KESTELLİOĞLU¹, Ö METE², A ÖZKAMALI¹,
H AYGÜLER¹**

1- Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı

2- Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Klinikte yatan vakalarda gelişen enfeksiyonla mücadelede idantifikasyon ve uygun antibiyotik seçimi çok önemlidir. Bu nedenle antibiyotik seçimi kültür ve antibiyogram sonuçlarına göre yapılmalıdır.

1986 yılı içinde Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniğine yatan, enfeksiyon gelişen (çoğu açık kırık) 62 hastamıza Fakültemiz Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Laboratuvarları ile işbirliği yapılarak duyarlılık testlerine göre antibiyotik tedavisi uygulanmıştır. Bu hastaların klinik iyileşme durumlarına göre dökümantasyon ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

(8) ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİDE 3. JENERASYON SEFALOSPORİNLERİN YERİ

**M KESTELLİOĞLU¹, E ARIKAN², A ÖZKAMALI¹,
H AYGÜLER¹, H GEMİCİ¹**

1- Dicle Üniversitesi Tıp Fak. Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı.

2- Dicle Üniversitesi Tıp Fak. Mikrobiyoloji Anabilim Dalı.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniğinde 1986 yılı içinde cerrahi girişim uygulanan vakalarda gerek profilaktik gerekse kültür antibiyogram sonucu uygulanan 3. jenerasyon sefalosporinlerden cefriaxone'un etkinliği klinik bir çalışma ile araştırılmıştır.

24 vakada ceftriaxone profilaktik olarak 14 gün süre ile total 2 gr olarak verilmiştir. Hastalarda tedavi sonucu hiçbir enfeksiyona rastlanmamıştır. 30 enfekte vakaya da Fakültemiz Mikrobiyoloji Anabilim Dalı laboratuvarlarında kültür antibiyogram sonucu 3. jenerasyon sefalosporimlere hassas çıkan hastalara yine 2 gr total doz olarak verilmiş ve enfeksiyonun gerileyerek tamamen ortadan kalktığı gözlenmiştir.

(9) ORTOPEDİK AMELİYATLARDA KORUYUCU VE TEDAVİ EDİCİ OLARAK ORNİDAZOL İ.V. UYGULAMASI VE SONUÇLARI

R TÖZÜN, İ ESENKAYA, Ö ÇAĞLAR, E YEŞİLLER

İstanbul Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı

Ameliyat sonrası yara enfeksiyonu yapabilecek patojenlere karşı, koruyucu olarak çeşitli antibiyotikler kullanılmaktadır. Bu kullanılan antibiyotiklerin pek çoğu Gram negatif ve Gram pozitif bakterilere hassas geniş spektrumlu antibiyotiklerdir. Daha az da olsa anaerobik mikroorganizmalarla da kirlenme olabilmektedir. Ortopedi ve Travmatoloji Bilim Dalını ilgilendiren ameliyatların bazılarında koruyucu antibiyotik kullanılmasına rağmen, yara yerinde akıntı ve enfeksiyon belirtileri görülmekte ve yapılan aerobik kültürler steril kalmaktadır.

Bu durum göz önüne alınarak İstanbul Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalında ornidazol i.v. koruyucu olarak ve tedavi maksadı ile kullanılmıştır. Alınan sonuçlar literatür bilgisi ışığı altında değerlendirilmiş ve ornidazolün koruyucu ve tedavi edici olarak Ortopedi ve Travmatolojide başarı ile kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

(10) AKTİNOMİKÖZ-BİR OLGU NEDENİYLE

F TAŞAR¹, N YULUĞ², S.BAYIK¹, N GÜLEÇ²

1- Hacettepe Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız-Diş-Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalı

2- Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

22.3.1981 tarihinde sağ alt çene submandibuler bölgede 3 yıldır devam eden direnç şikayetleri ile H.Ü.Tıp Fakültesi, Pediatrik Cerrahi Anabilim Dalına başvuran hastaya bronşiyal kist tanısı konarak ilgili bölgeden lezyonun eksizyonu yapılmış, uzun süreli kontrollere ve antibiyotik tedavisine rağmen hastanın şikayetinin geçmemesi üzerine 15.7.1986 tarihinde H.Ü.Dişhekimliği Fakültesi, Ağız-Diş-Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalında konsültasyon istenmiştir. Tarafımızdan aktinomikoz ön tanısı konulan hastanın yapılan mikrobiyolojik incelemeleri sonucunda bu tanı doğrulanmış ve hasta servise yatırılarak fistül yolu küretajı ile beraber 14 gün süre ile günde 10 gr mezlocillin (I.V.) tedavisi uygulanmıştır. Tedavi başarı ile sonuçlanmış, bir yıllık takip sonucunda herhangi bir nüks görülmemiştir.

(11) ÜÇÜNCÜ KUŞAK SEFALOSPORİN UYGULAMASININ 3. YILINDA SEFTRIAKSON'A DUYARLILIK

Z FERAHKOŞE, A ENGİN, Ç ÇİFTER

Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Birinci ve ikinci kuşak sefalosporinlerin etki spektrumlarının kısıtlı olması ve yüksek oranda direnç oluşumu hastane enfeksiyonlarında ve Gram negatif sepsislerde kullanım alanlarını kısıtlamıştır. Üçüncü kuşak sefalosporinlerin aerobik Gram negatiflerin büyük bir kısmına son derece etkin olmaları bu antibiyotiklere duyulan ilgiyi arttırmış ve bu yeni kuşak sefalosporinler de profilakside ve basit enfeksiyonlarda, kültür antibiyotik hassasiyeti yapılmadan yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalında Ocak 1986-Ocak 1987 arasında 3. kuşaktan bir sefalosporin olan seftriakson (ceftriaxone)'un cerrahi enfeksiyonlardan elde edilen bakteri kültürlerindeki etkinliği ve seftriaksona duyarlı bakterilerle meydana gelen major cerrahi enfeksiyonlarındaki in vivo başarısı araştırılmıştır. 134 hastadan 150 kültür materyalinde 184 bakteri izole edilmiştir. Toplam 184 bakterinin %73,3'ünün seftriaksona in vitro duyarlı olduğu, *Enterbacter* türleri ve *Pseudomonas aeruginosa*'da ise %41.6 ve %40 oranında direnç meydana geldiği tesbit edilmiştir.

Enfeksiyon gelişen ve seftriaksona invitro duyarlılık gösteren 20 olguda ise %45 *Staphylococcus aureus*, %40 *Escherichia coli*, %10 *Klebsiella*, %5 *Enterobacter* tesbit edilmiş ve seftriaksona in vivo duyarlılığın ortalama %70 olduğu, diğer klinik araştırmalarda dirençlilik %5-12 oranında iken, kliniğimizde direnç oranının %30 olduğu tesbit edilmiştir.

(12) ÜROLOJİ KLİNİĞİNDEKİ NOZOKOMİYAL VE ÜRİNER İNFEKSİYONLARIN CEFTRIAZONE İLE TEDAVİSİ

E.T. ÇETİN¹, S. TELLALOĞLU², Ş. DERBENTLİ³,
M. TUNÇ², K. TÖRECİ¹, İ. KARAMAN¹, H. KATRANCI¹

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Üroloji Anabilim Dalı

3- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Seftriakson (Ceftriaxone), diğer sefalosporinlere oranla biyolojik yarılanma ömrü daha uzun olan, Gram pozitif ve Gram negatif bakterilere etki spektrumu geniş bir antibiyotiktir. Ayrıca bu antibiyotik de-ğişime uğramadan yüksek konsantrasyonda idrara geçerek atılma özelliğine sahiptir. Bu özellik üriner sistem enfeksiyonlarının tedavisinde önemli bir avantaj sağlar.

Bu çalışmada, üriner sistem müdahalesi gören ve etkeninin seftriaksona duyarlı olduğu saptanan 20 üriner sistem enfeksiyonlu hastanın tedavisinde 5 gün süre ile, 1x1 gr/gün seftriakson kullanılmıştır. Hastaneye kabul edildikten sonra nozokomiyal üriner sistem enfeksiyonu

gelişen altı, hastaneye üriner sistem infeksiyonlu olarak gelen 11 ve idrar kültürleri steril kaldığı halde, operasyondan sonra ateş yükselmesi görülen üç hastaya (profilaktik olarak) seftriakson uygulanmıştır. Nozokomiyal infeksiyonlu altı hastadan üçünün, hastaneye üriner sistem infeksiyonlu olarak gelen 11 hastadan ikisinin tedaviye cevap vermediği, kalan 12 hasta ile, ateş yükselmesi nedeniyle seftriakson verilen üç hastanın tedaviden sonra yapılan idrar kültürlerinin steril kaldığı saptanmıştır. Tüm hastalara ait kan bulgularının (glikoz, BUN, Na, K, Cl, ALP, SGOT, SGPT) normal sınırlarda olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara göre, seftriaksonun üriner sistem infeksiyonlarının tedavisindeki başarı oranı %75 olarak değerlendirilmiştir.

(13) GRAM-NEGATİF BAKTERİLERİN SEFALOSPORİN GRUBU ANTİBİYOTİKLERE DİRENCİNDE BETA-LAKTAMAZ ENZİMLERİNİN ROLÜ

D GÜR, H E AKALIN, M BAYKAL

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İnfeksiyon Hastalıkları Ünitesi ve Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarı

Yeni sefalosporinlerin kullanıma girmesiyle birlikte bunlara karşı dirençli bakterilerin sıklığında artma görülmüştür. Beta-laktam antibiyotiklere karşı dirençte farklı mekanizmaların rolü olduğu bilinmektedir. Bunlardan birisi de beta-laktamaz enzimlerinin bu antibiyotikleri inaktive etmeleridir.

Bu çalışmada, üçüncü kuşak sefalosporinlere dirençli bulunan Gram-negatif bakterilerde beta-laktamaz varlığı araştırılmıştır. Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarında izole edilen Gram-negatif bakteriler tiplenildikten sonra, disk diffüzyon yöntemi ile sefoperazon, sefotaksim ve seftriaksona duyarlılıkları incelenmiştir. İncelenen bakterilerin 10'u *Klebsiella sp.*, 7'si *Pseudomonas sp.*, 6'sı *Enterobacter sp.* ve 2'si *Serratia mercersensis* idi. Beta-laktamaz varlığı nitrocefin (kromotojenik) yöntemi ile araştırılmıştır. İncelenen 25 bakterinin 24'ünde bu yöntem ile beta-laktamaz varlığı saptanmıştır. Bu bakterilerin 18'i sefoperazon'a, 13'ü ise sefotaksim ve seftriaksona dirençli bulunmuştur.

Bu sonuçlar, sefalosporin grubu antibiyotiklere karşı gelişen dirençte beta-laktamazların önemli bir rolü olabileceğini göstermektedir. Bu enzimlerin tipleri ve direnç gelişme mekanizmaları (kromozomal veya plasmid aracılığı ile) ileri çalışmalarla incelenmelidir.

(14) METİSİLİNE DİRENÇLİ STAPHYLOCOCCUS'LARIN BAZI ANTİBİYOTİKLERE IN VITRO DUYARLILIKLARI

H E AKALIN, E ÇELİK, M BAYKAL, T KARDEŞ

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Enfeksiyon Hastalıkları Ünitesi ve Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarı

Gerek koagülaz-pozitif, gerekse koagülaz-negatif *Staphylococcus* lar hastane enfeksiyonlarının önemli etkenlerinden biri olmaya devam etmektedirler. Her iki bakteride de metisiline dirençlilik bütün dünyada artmaktadır.

Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi Hastanelerinde, özellikle hastane enfeksiyonlarından izole edilen 103 *Staphylococcus*'un (66 koagülaz-negatif ve 37 koagülaz-pozitif) metisiline duyarlılıkları ve bunlardan dirençli olanlara çeşitli antibiyotiklerin in-vitro etkileri araştırılmıştır. Çalışmada metisiline dirençli *Staphylococcus*'ların ayırımında 12.5 mg/l ve 100 mg/l metisilin sodyum klorür, kalsiyum ve magnezyum klorür içeren plaklar kullanılmış, dirençli bakterilerin diğer antibiyotiklere duyarlılıkları tüp dilüsyon yöntemi ile yapılmıştır. İncelenen *Staphylococcus*'ların %52'si metisiline duyarlı bulunmuştur. Dirençli bulunan bakterilerin diğer antibiyotiklere duyarlılıkları şöyledir (% duyarlı): vancomycin %100, cephalothin %0, cefamandole %80, gentamicin %20, ofloxacin %100, ciprofloxacin %97 ve pefloxacin %90.

Bu sonuçlara göre metisiline dirençli *Staphylococcus*'lar ile gelişen enfeksiyonlarda vancomycin ilk seçilecek antibiyotik olarak görülmektedir. Yeni quinolone'ların in-vitro olarak çok etkili oldukları saptanmıştır. Bunların klinik etkinliklerinin araştırılması uygun olacaktır.

(15) BAZI AMİNOGLİKOZİTLERE DİRENÇLİ GRAM-NEGATİF BAKTERİLERE KARŞI CEFOPERAZONE'UN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTESİNİN ARAŞTIRILMASI

C B JOHANSSON¹, E TAN¹, Y ÖZTÜRE²

1- İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Mikrobiyoloji Bilim Dalı.

2- Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı.

Cefoperazone, yapısı cefamandole ve piperacillin'e benzeyen 3. kuşak sefalosporinlerdendir. Bu antibiyotik üzerinde yapılan çok sayıda araştırma cefoperazone'un bakteri infeksiyonlarının tedavisinde değerli bir antibiyotik olduğunu ortaya koymuştur. Cefoperazone geniş spektrumlu bir antibiyotik olup, Gram-negatif, Gram-pozitif bakterilerle anaeroplara birçok suşuna etkilidir.

Bu çalışmada çeşitli klinik materyelden etken olarak izole edilmiş, *P.aeruginosa*, *K.pneumoniae*, *E.coli*, *Proteus* ve *Salmonella* cinsi bakterilerin gentamicin, netilmicin, tobramycin gibi aminoglikozitlere dirençli suşları üzerinde cefoperazone'un antibakteriyel etkisi araştırılmıştır.

Antibiyotiklerin minimal inhibitör konsantrasyonları Mueller-Hinton buyyonunda seri sulandırma yöntemi ile saptanmış ve sonuçlar karşılaştırılmıştır. En fazla direnç yüzdesine *Proteus* cinsi suşlarda rastlanmış, aminoglikozitlere dirençli *Proteus* suşları üzerinde cefoperazone'un da çok etkili olmadığı göze çarpmıştır. Buna karşılık diğer cinslere ait dirençli suşlara cefoperazone'un daha etkili olduğu saptanmıştır. Antibiyotik duyarlı bakteriler üzerindeki öldürme zamanı da hesaplanmıştır.

(16) SULBACTAM + AMPICILLIN'İN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTESİNİN KLİNİKTE İZOLE EDİLMİŞ BAZI GRAM NEGATİF BAKTERİLERE KARŞI ARAŞTIRILMASI

C B JOHANSSON¹, Y ÖZTÜRE²

1- İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Mikrobiyoloji Bilim Dalı

2- Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı.

Bakteri direnci birçok infeksiyon hastalığının tedavisinde büyük engel oluşturmaktadır. Bakteriyel direncin en yaygın tipi, hedef olan bakterilerin beta-laktam halkasını hidroliz ederek bu grup antibiyotikleri inaktif eden beta-laktamaz gibi bir enzim üretmeleri ile ortaya çıkmaktadır. *S.aureus* ve ampisilin bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Ampisilin artık birçok suşa etki edememektedir. *N.gonorrhoeae*, *H.influenzae*, diğer Gram-negatif patojenler ve *B.fragilis* gibi anaeroplار arasında da yaygın kullanılan antibiyotiklere karşı bakteri direnci gittikçe artmaktadır. Bunun da ötesinde, başlangıçta beta-laktam grubu antibiyotiklere karşı duyarlı olan bazı patojenler daha sonra dirençli hale gelebilmektedir. Bunun nedeni, bu bakterilerde bir süre sonra antibiyotik tarafından beta-laktamaz üretiminin uyarılmasıdır.

Son yıllarda sentezi yapılan beta-laktamaz inhibitörleri, terapötik maddelerin yeni bir sınıfını oluşturmaktadır. Bunlardan "sulbactam + ampicillin" 1 kısım sulbactam Na ve 2 kısım ampisilin'in bir kombinasyonudur. Sulbactam beta-laktamazlara bağlanarak ampisilin'in tam etkisini göstermesini sağlar.

Bu çalışmada sulbactam-ampisilin kombinasyonunun antibakteriyel aktivitesi ve öldürme kinetikleri klinik materyelden etken olarak izole edilmiş *E.coli*, *K.pneumoniae*, indol pozitif ve negatif *Proteus* suşları, *P.aeruginosa* ve bunların ampisiline ve bazı aminoglikozitlere dirençli suşlarına karşı araştırılmıştır.

"MIÇ" değerleri sıvı besiyerinde sulandırma yöntemi ile saptanmış ve yüksek yüzdede sinerjist etkiler elde edilmiştir.

(17) CEFTRIAZONE İLE İLGİLİ MİKROBİYOLOJİK ARAŞTIRMALAR

Ş. GEÇGİL¹, A. KARTANER¹, C. B. JOHANSSON²

1- Marmara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Teknoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Mikrobiyoloji Bilim Dalı

Ceftriazone (Rocephin), günümüzün en yeni ve güçlü antibiyotiklerindendir. Literatür bilgileri ve araştırmaları da yenidir. Maddenin özellikleri, formülasyonu, stabilitesi hakkında pek çok araştırma yapılabilecek konuları vardır.

Bu çalışmada, ceftriazone'un serum fizyolojik, distile su, çeşme suyu içinde ve değişik tampon çözeltilerde pH: 5, 6 ve 7 arasında farklı konsantrasyonlarda çözeltileri hazırlanmış ve stabiliteleri mikrobiyolojik olarak incelenmiştir.

Ceftriazone ile yeni hazırlanan numuneler ve değişik şartlarda (oda ısısı, buzdolabı vb.) belirlenen sürelerde (3-5 ay) bekletilen şekilleri bazı Gram pozitif ve Gram negatif mikroorganizmalara karşı denenmiş, MIC değerleri belirlenmiştir. Mikroorganizma olarak *E.coli* ATCC 8739, *S.aureus* ATCC 6538 ve *K.pneumoniae* UJ 57 kullanılmıştır. 1000 µg/ml konsantrasyonda pH: 5;6 ve 7'ye tamponlanmış taze çözeltilerin MIC değerleri 0.49-0.97 µg/ml arasında bulunmuştur. 5 ay süre ile bekletilen pH: 6, pH: 7 olan çözeltiler tamamen inaktif olduğu halde pH: 5 de bir dereceye kadar aktivite kaybı görülmüştür. Distile su ve çeşme suyu ile farklı konsantrasyonlarda hazırlanan bekletilmiş çözeltilerde de aktivite kaybı görülmüştür. Serum fizyolojik içerisinde 2000 µg/ml konsantrasyonda taze hazırlanan çözeltiler kontrol edilen mikroorganizmalara karşı denenilen bütün konsantrasyonlarda (0.97-500 µg/ml) etkili bulunmuştur. 3 ay bekletildikten sonra da aktivitesinde belirgin bir azalma olmamıştır.

(18) KETOCONAZOLE İLE TEDAVİ EDİLMİŞ BİR SİNOORBİTAL MUKORMİKOZİS OLGUSU

M BAYIK¹, A ŞENVAR², I EVREN³

1- Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

2- İstanbul Şişli Etfal Hastanesi K.B.B. Kliniği Şefi

3- İstanbul Şişli Etfal Hastanesi Patoloji Kliniği

Mukormikozis, *Zygomycetes* sınıfı mantarlar tarafından bilhassa immünolojik yönden düşkün hastalarda meydana getirilen fırsatçı bir enfeksiyondur. En çok diabetes mellitus, lösemi, lenfoma, ağır yanıklar, organ transplantasyonu yapılanlar, böbrek ve kalp yetmezliği olanlarda görülür. Hastalığın sinoorbito-serebral, pulmoner, gastrointestinal, dissemine ve kutanöz şekilleri vardır.

Hastalık çok ağır seyirli olup tedavi edilmeyen olgularda mortalitesi yüksek olmaktadır. Bu nedenle erken tanı ve etkin tedavi hayat kurtarıcı olmaktadır.

Tanı için kültürde mantarın üretilmesi ve/veya doku biyopsisinde geniş, septasız, düzensiz dallanmalar gösteren mantar hiflerinin gösterilmesi gerekmektedir. Kültürde mantar her zaman üretilmemektedir. Bu nedenle histolojik tanı bazen tek yol olmaktadır.

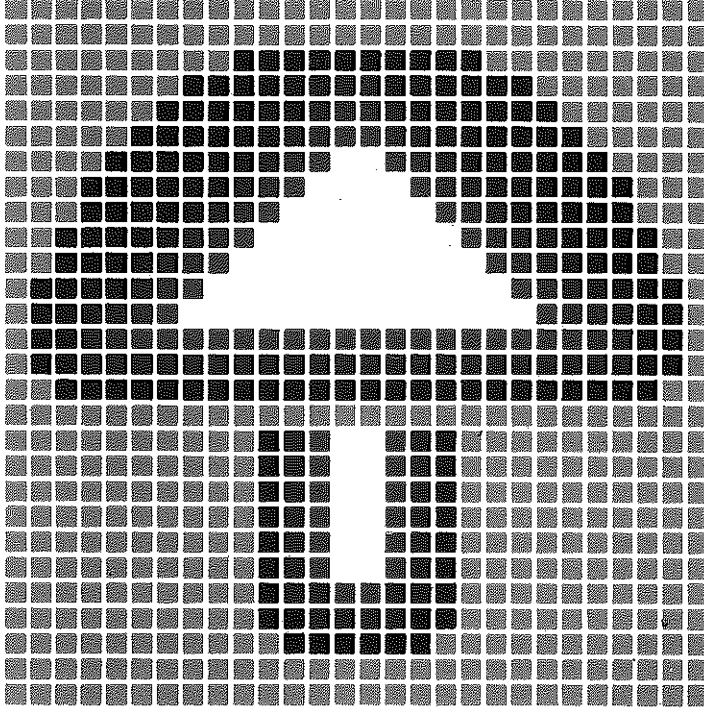
Burada 64 yaşında yeni başlayan diabetes mellitus ve buna eşlik eden biyopsi ile tanı konulmuş sinoorbital mukormikozisi olan bir hasta takdim edilecektir. Olgu sert damaktaki fistül ağızları, sol maksiller şişme, ağrı, duyarlılık ve sol gözde kemozis eksoftalmus ve 6. kranial sinir paralizisi ile klinik olarak tanınmış, kültürde etken mantar üretilmemekle birlikte damaktan alınan biyopsilerde tipik mantar hiflerinin gösterilmesiyle tanı doğrulanmıştır.

Literatürde hastalığın tedavisi için amfoterisin B ve cerrahi küretaj önerilmekle beraber olgumuzda bir fungostatik ilaç olan ketoconazole denenmiş ve tam şifa sağlanmıştır. Histoplasmosis, non-meningial cryptococcosis ve coccidioidomycosis ile blastomycosis'e karşı etkili olduğu gösterilen ilacın *Zygomycetes* sınıfı mantarlara karşı etkisi konusunda bilgi bulunmamaktadır. Bu olgudaki etkinliği ile amfoterisin B ye göre yan etkileri çok az olan ketoconazole'un mukormikozis tedavisinde alternatif bir ilaç olabileceği düşünülmektedir.

Tüm mantar enfeksiyonlarında
Geniş spektrumlu güçlü antimikotik

OCERAL

oksikonazol

TEK DOZ

Ticari şekilleri:

- «Oceral» krem (% 1 oksikonazol nitrat) 10 g
- «Oceral» solüsyon (% 1 oksikonazol nitrat) 20 ml
- «Oceral» pudra (% 1 oksikonazol nitrat) 20 g

- ETKİN
- HIZLI
- UYUMLU TEDAVİ ve
- EKONOMİK

«Oceral» = Tescilli marka

Tekip, endikasyon, kontendikasyon, yan tesir, doz ve tedbitere ait daha detaylı bilgi firmamızdan temin edilebilir.

antibiyoterapide
dengeli beslenmenin
sağlanmasında

«Becozyme» -C Forte Roche

B vitaminleri kompleksi + C vitamini

- BESLENME YETERSİZLİKLERİ,
- KEMOTERAPİYE YARDIMCI,
- FİZİKSEL VE PSİİK ASTENİ,
- İŞTAHSIZLIK, KİLO KAYBI VE YAŞLILIK DEVRESİ,
- KARACİĞER BOZUKLUKLARI, ALKOLİZM,
- GEBELİK, LAKTASYON VE NEKAHAT DEVRELERİ.

«Becozyme» - Tescilli Marka
Terkip, endikasyon, kontrendikasyon,
yan tesir, doz ve tedbirlere ait daha
detaylı bilgi firmamızdan temin
edilebilir.

ROCHE

(19) AGAR DİFÜZYON YÖNTEMİYLE DANALARDAKİ KLORAMFENİKOL KALINTILARININ SAPTANMASI

M DİZBAY, F UÇAR

Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Temel ve Endüstriyel Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Dünya nüfusunun hızla artması karşısında, yeterli ölçüde besin üretebilmek için, tarımsal teknikler geliştirilmekte ve hayvan yetiştiriciliğinde önemli adımlar atılmaktadır. Hayvan beslenmesinde bazı antibiyotik ve anabolizan hormonların kullanılması ile hayvanlarda büyüme hızı ve hayvansal ürünlerin verimi arttırılmaktadır. Ancak bu ilaçların yararlı etkilerinin yanında, giderek büyük bir sorun haline gelen sakıncalı yönlerinin bulunduğu da bir gerçektir. Hayvanlara yem katkı maddeleri şeklinde antibiyotiklerin uzun süre verilmesi halinde, çeşitli bakterilerin dirençli suşları gelişmekte ve kalıntıların et, süt, yumurta gibi hayvansal ürünlere geçmesiyle de yaygın bir kirlenme oluşmaktadır. Hayvansal besinlere geçen bu antibiyotik kalıntıları ve toksik metabolitler tüketici durumundaki insanlarda ciddi rahatsızlıklara neden olmaktadır. Özellikle kloramfenikol eritropoietik depresyon, aplastik anemi, ensefalopati, "grey baby" sendromu ve karaciğer hassasiyeti gibi ciddi hastalıkları oluşturmaktadır. Bu nedenle FAO/WHO yenebilen gıdalarda kloramfenikolün sıfır seviyesinde olması gerektiğini belirtmiş ve hayvanların kesiminden önce antibiyotik kalıntı analizlerinin yapılması hakkında bir tüzük oluşturmuştur (WHO, 1969).

Yurdumuzda bu konuda henüz bir önlem alınmamıştır. Geç kalınmadan, besin kontrolünden sorumlu kamu kuruluşlarının yasal uygulamalara temel oluşturacak ve antibiyotik kalıntı analizlerini yapabilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, bu makalede kloramfenikolün hayvanda kalma süresinin saptanması amaçlanmıştır. Belirli kilo ve özellikte olan danalara, belirli dozlarda kloramfenikol verilmiş ve belirli saatlerde hayvanların farklı dokularındaki antibiyotik aktiviteleri, kalitatif ve kantitatif mikrobiyolojik assay yöntemleri kullanılarak saptanmıştır. 18 saat sonunda bütün dokularda antibiyotik aktivitesi saptanmış, ancak böbrek, kas ve karaciğerdeki etkinliği, üre, safra ve kana oranla daha az bulunmuştur.

(20) KOAH SEYRİNDEKİ BRONŞ İNFEKSİYON EKZASERBASYONLARINDA ANTİBİYOTİKLERİN ETKİNLİĞİNİN BALGAM SİTOLOJİSİYLE İZLENMESİ

A POLUMAN

Göğüs Hastalıkları Uzmanı, Osmanbey Rumeli Cad. No: 55/1 İstanbul

Bu çalışmada 19 KOAH (10 BA, 9 KB)'lı olgudaki 21 akut bronş infeksiyon ekzaserbasyonun (AIE) tedavisinde uygulanan antibiyotiklerin etkinliği balgam materyalinin eksfoliyatif sitolojik muayeneleri ile izlenmiştir. AIE döneminde balgam sitolojisinde polimorfonükleer nötrofillerin oranı ortalama %69, alveoler makrofaj (histiosit)'lar ise %11 oranında bulunmuştur. Ortalama 14 gün süreli geniş spektrumlu antibiyotik uygulamasından sonra ise nötrofillerin oranı %36'ya azalırken makrofajlar %31'e yükselmiştir. Ayrıca bronşiyal astım (BA)'lı olgularımızda AIE döneminde az sayıda olan eozinofillerin post-infeksiyöz dönem (PID)'de arttığı, kronik bronşitli (KB) olgularımızda ise AIE'ye nazaran PID'de lenfositlerde ve bronş epitel deskuamasyonunda artış saptanmıştır. Buna göre de bu olgularda stabil döneme ulaşmanın daha uzun sürdüğü kanıtlanmıştır. Tüm bu bulgular istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Sonuç olarak bu çalışmada balgam sitolojisinin KOAH ekzaserbasyonlarındaki antibiyotik uygulamasının etkinliğini belirlemede yararlı bir yardımcı muayene yöntemi olduğu; infeksiyonda düzelmenin kriterlerinin nötrofillerde azalma ve makrofajlarda artış şeklinde belirlenebildiği kanısına varılmıştır.

(21) ÇEŞİTLİ MUAYENE MADDELERİNDEN İZOLE EDİLEN MAYA ŞEKLİNDEKİ MİKROORGANİZMALARIN ÇEŞİTLİ ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI HAKKINDA

**K ORALER, S ERDOĞAN, E CİBİOĞLU,
B KÖPRÜCELİ, E PINARBAŞI, N DELİHÜSEYİNOĞLU**

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Kadıköy Sağlık Eğitim Merkezi okul, öğrenci, çevre sağlığı klinik laboratuvarı
Yeldeğirmeni-Kadıköy/İSTANBUL

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Kadıköy Sağlık Eğitim Merkezimiz polikliniklerinde ve okul, öğrenci, çevre sağlığı çalışmaları sırasında alınarak gönderilen boğaz salgısı, kulak salgısı, deri kazıntısı, saç, tırnak, idrar, balgam, dışkı gibi muayene maddelerinde bakteriyolojik araştırmaların yanı sıra mikolojik araştırmalar da yapılmıştır.

Bu çalışmamızda toplam 1.342 muayene maddesinden üretilen maya ve maya benzeri mantarlarla ilgili bulgular sunulmuştur.

Tween 80 jelozundan 25°C'de 72 saat bekletilen kültürlerde boyama yönteminin yanı sıra karbon asimilasyon testi, nitrat asimilasyon testi, ayrıca klamidospore teşkili ve germinal tüp testi de uyulanmıştır.

(22) MUAYENE MADDELERİNDEN İZOLE EDİLEN BACTEROIDES CİNSİ BAKTERİLERİN FARKLI JENERASYON SEFALOSPORİNLERE DUYARLILIĞININ KARŞILAŞTIRILMASI

ET ÇETİN¹, N GÜRLER², B GÜRLER²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Anaerop bakterilerle oluşan infeksiyonların çoğunda *Bacteroides* cinsi bakteriler etkindir. *Bacteroides* cinsi bakteriler kemoterapötiklerin çoğuna dirençli olmaları nedeniyle özellikle önemlidir.

Bu çalışmada çeşitli muayene maddelerinden izole edilmiş 100 *Bacteroides* suşunun, cefazolin, cephalothin, cefoperazone, cefotaxime, ceftriaxone, cefuroxime, ceftizoxime gibi farklı jenerasyon sefalosporinlere duyarlılıkları disk yöntemi ile denenmiş ve etkileri karşılaştırılmıştır.

(23) MUAYENE MADDELERİNDEN İZOLE EDİLEN ANAEROP KOKLARIN KEMOTERAPÖTİKLERE DUYARLIĞI

ET ÇETİN¹, N GÜRLER², C SARPEL¹

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Cerahat, ponksiyon, plevra, periton sıvısı vb. muayene maddelerinden izole edilen peptokok ve peptostreptokokların erythromycin, clindamycin, penicillin, methicillin, ampicillin, carbenicillin, azidocillin, mezlocillin, cephalothin, ceftriaxone, cefoperazone, cefotaxime, chlo-

ramphenicol, tetracycline, rifampicin, gentamicin, kanamycin, streptomycin, amikacin, netilmicin, tobramycin, nalidixic acid, nitrofurantoin ve ornidazole duyarlılığı disk yöntemiyle denenmiştir.

Peptokok ve peptostreptokok suşlarının %80'ine veya daha fazlasına etkili olan kemoterapötiklerin cephalothin, cefotaxime, ceftriaxone, chloramphenicol, cefoperazone, mezlocillin, ampicillin, carbenicillin, azidocillin, erythromycin olduğu saptanmıştır.

(24) MUAYENE MADDELERİNDEN İZOLE EDİLEN BAKTERİLERİN BAZI AMİNOGLİKOZİD, SEFALOSPORİN, PENİSİLİN GRUBU ANTİBİYOTİKLERE, BETA-LAKTAM İNHİBİTÖRLERİ İLE BİRLİKTE KULLANILAN PENİSİLİNLERE VE OFLOKSASİNE DUYARLIKLARI

ET ÇETİN¹, K TÖRECİ¹, S BADUR¹, H ERDENİZ²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Muayene maddelerinden izole edilen *S.aureus*, *P.aeruginosa*, *S.typhimurium*, *E.coli*, *K.pneumoniae*, *Enterobacter*, *P.mirabilis* türlerinden 730 bakteri suşunun onu sefalosporin, dördü penisilin, dördü aminoglikozid, biri kinolon grubundan olan 19 antibiyotiğe ve iki beta-laktam inhibitörü ve penisilin grubu antibiyotik kombinasyonuna duyarlılıkları disk yöntemi ile denenmiştir.

S.aureus için suşların %90-100'üne etkili olan netilmicin, ofloxacin, ampicillin + sulbactam, amikacin, amoxicillin + clavulanic asit, tobramycin, cefoperazone, ceftriaxone ve cefuroxime; *P.aeruginosa* için suşların %84-92'sine etkili olan amikacin ve ofloxacin; *S.typhimurium* için suşların %91-99'una etkili olan netilmicin, ofloxacin, ceftizoxime, amikacin, ceftriaxone ve ceftazidime; *E.coli* için suşların %90-94'üne etkili olan ceftizoxime, ceftriaxone ve cefotaxime; *K.pneumoniae* için suşla-

rın %85-89'una etkili olan ofloxacin ve amikacin; *Enterobacter* için suşların %92-98'ine etkili olan netilmicin ve amikacin; *P.mirabilis* için suşların %93-98'ine etkili olan ceftizoxime, ceftriaxone ve cefotaxime en etkili antibiyotikler olarak saptanmıştır.

(25) TEK ENFEKSİYON KAYNAKLARINDAKİ ESCHERICHIA COLI'LERİN BETA-LAKTAMAZ ANTİBİYOTİK PREPARATLARINA KARŞI DİRENÇ FARKLILIKLARI

O. TERZİOĞLU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Medikal Biyoloji Anabilim Dalı

Penisilin'in saflaştırılıp klinik kullanıma girmesi ile, bakteri enfeksiyonlarından ölümlerde azalma sağlanmıştır. Bu olumlu sonuçlarla birlikte, 1940'da *Bacillus coli* (*Escherichia coli*) lerin bazılarının, sentezledikleri özel enzimlerle penisilin yapısını bozdukları ve antibiyotiğe direnç gösterdikleri yayınlanmıştır. Sonraki yıllarda beta-laktamaz adı verilen bu enzimin değişik tiplerinin birçok bakteri tarafından sentezlendiği bulunmuştur. Geliştirilen teknolojilerle, ampisilin ve amoksisilin gibi penisilin türevleri ile sulbaktam ve klavulanik asit gibi beta-laktamaz inhibitörleri elde edilmiştir. Bu direnç sorununa karşı, son yıllarda ampisilin + sulbaktam ve amoksisilin + klavulanik asit formülü klinikte kullanılmaya başlanmıştır.

Bu araştırmada idrar yolu enfeksiyonu olan 12 hasta idrarından elde edilen *Escherichia coli* kültürleri deneye alınmıştır. Her bir hastanın kültüründen izole edilen 25'er koloni ayrı ayrı amoksisilin, amoksisilin + klavulanik asit, ampisilin, ampisilin + sulbaktam karşı hassasiyet yönünden incelenmiştir. Testler içerisinde her biri formülünden ayrı 2,4,6,10,20,40 ve 80 pg/ml antibiyotik bulunan Muller Hinton jeloz ve buyyonunda, logaritmik üreme dönemindeki $1-5 \times 10^4$ koloni oluşturan bakteri/ml kültürleri ile yapılmıştır.

Altı hastadan izole edilen tüm *E.coli*'ler, tüm formüllerin 6 pg/ml'sine hassas bulunmuştur. Dört hastadan saflaştırılanların ampisilin ve amoksisiline %40-60'ı hassasiyet gösterirken, aynı konsantrasyonda klavulanik asit ve sulbaktam formüllerin hepsine hassasiyet saptanmıştır. Bir hastada izolattan elde edilenlerin sadece %12'sinde

amoksisilin + klavulanik aside, bir hastanın kilerde de %20'sinde ampisilin + sulbaktam direnç gözlenmiştir.

Antibiyotiklerin düzenlenen yeni formüllerinin kullanımında, olanaklar ölçüsünde bakteri alt kültürlerinin standart sayıları ve belirli konsantrasyonda antibiyotik içeren uygun ortamlarda elde edilecek test sonuçlarına dayanılmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

(26) SOLUNUM YOLLARI ENFEKSİYONLARINDA YENİ ANTİBİYOTİKLERLE ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

**T ÇAVDAR, F ERKAN, E KOÇYİĞİT, F BARCAN,
K GAZİOĞLU**

İstanbul Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Kliniğimizde 83 olguda solunum yolları enfeksiyonları tedavisinde bazı yeni antibiyotiklerin kullanımına yer verilmiştir. Olgularımızdan 45'inde akut enfeksiyonlar, 38'inde ise kronik akciğer hastalıklarının akut eksaserbasyonları teşhis edilmiştir.

Cefoperazone 23 olgunun tedavisinde kullanılmıştır. Bunlardan 12'si pnömoni, ikisi bronkopnömoni, ikisi akciğer absesi, biri ampiyem, ikisi bronşektazi süpürasyonu, dördü kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOA-H), akut eksaserbasyonu idi. Total etkinlik derecesi tüm hastalar için (çok etkili ve etkili) %92.2 bulunmuştur.

Mezlocillin 20 olgunun tedavisinde kullanılmıştır. Bunlardan sekizi pnömoni, biri bronkopnömoni, altısı bronşektazi, üçü ampiyem, ikisi KOAH akut eksaserbasyonu idi. 19 olguda mezlocillin etkili ve çok etkili bulunmuştur.

Ceftriaxone 20 olgunun tedavisinde kullanılmıştır. Bunlardan dokuzunu pnömoni, biri akciğer absesi, ikisi ampiyem, üçü bronşektazi ve beşi KOAH akut eksaserbasyonu idi. Bu 20 olgudan 18'inde ceftriaxone çok etkili ve etkili bulunmuştur.

Cefotaxime 20 olgunun tedavisinde kullanılmıştır. Bunlardan yedisi pnömoni, ikisi bronkopnömoni, dördü bronşektazi ve yedisi KOAH akut eksaserbasyonu idi. 18 olguda cefotaxime çok etkili ve etkili bulunmuştur.

(27) SOLUNUM SİSTEMİ İNFEKSİYONLARININ TEDAVİSİNDE CEFTRIAZONE

**E KOÇYİĞİT¹, Ö GÜVEN², A KOÇYİĞİT³,
K. GAZİOĞLU¹, T ÇAVDAR¹, F ERKAN¹, E T ÇETİN⁴,
N. GÜRLER⁵**

- 1- İstanbul Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı
- 2- İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı
- 3- Amiral Bristol Hastanesi, Vasküler Cerrahi Servisi
- 4- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
- 5- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Üçüncü kuşak sefalosporinlerden ceftriazone (Rocephin)'in aşağı solunum sistemi infeksiyonlarının tedavisindeki değerinin ölçülmesi için klinik ve bakteriyolojik araştırmalar yapılmıştır. Vakalar başlıca pnömoni, akciğer absesi ve ampiyem tablosu ile ya dahiliye servislerinde takip edilen veya cerrahi servislerinde póst-operatuvaz dönemde solunum yollarında enfeksiyon gelişen vakalardan oluşmaktadır. Hastalara ağırlık durumlarına göre tek toz olarak bir veya iki gr/gün ceftriazone i.v. yolla verilmiştir. Ceftriazone tedavisi ile 30 kişiden oluşan hasta grubumuzun 28'inde başarılı sonuç alınmıştır. Sadece bir hasta da nefrotoksisite geliştiği için ilaç bırakılmak zorunda kalınmıştır.

Hastalarımızdan çoğunun diğer antibiyotiklerle çeşitli yerlerde tedavi gördükleri ve sonuç alamayınca Anabilim Dahimize başvurdukları göz önüne alınırsa ceftriazone solunum sistemi infeksiyonlarında tatbik edilebilecek uygun bir antibiyotik olarak karşımıza çıkmaktadır.

(28) ERİTROMİSİN VE İNTERSTİSYEL PNÖMONİ,

R İNCİ¹, N ŞENER², T ARINSOY³, C ÇELİKER³

1- Ağrı Asker Hastanesi, Bakteriyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Bölümü

2- Ağrı Asker Hastanesi, Radyoloji Bölümü

3- Ağrı Asker Hastanesi, İç Hastalıkları Bölümü

Ağrı Asker Hastanesinde, 1986 kış döneminde, atipik (interstisyel) pnömonili 24 hasta epidemiyolojik, klinik, radyolojik ve laboratuvar bulguları açısından değerlendirilmiştir. Hastalar eritromisin ile sağaltıma alınmışlar ve 10 gün sonra iyileşmişlerdir. Sonuçlar tartışılmıştır.

(29) AKCİĞER ENFEKSİYONLARINDA SULBACTAM/AMPICILLIN

M BERK

Okmeydanı Hastanesi, Dahiliye Kliniği, İstanbul

Modern antibiyotiklere rağmen bakteriyel direnç hala dünya çapında problem olınaya devam etmekte, bunda bakterilerin beta-laktamaz oluşturmaları da büyük etken olmaktadır.

Bu çalışma bir beta-laktamaz inhibitörü ve antibiyotik kombinasyonu olan sulbactam/ampicillin ile yapılmıştır.

Hastanede yatan ve takibe alınan akut bronşit, kronik bronşit, bronşektazi ve pnömonili toplam 50 olgu, 250 mg sulbactam ve 500 mg ampicillin içeren (Duocid 0,5 gr) preparat ile tedavi altına alınmış, uygulama 5-7 gün süre ile günde iki defa I.M. olarak yapılmıştır. Olgular klinik, radyolojik ve her çeşit laboratuvar tetkikleri gün aşırı yapılarak izlenmiştir.

Tedavi sonu klinik etkinlik %100 başarılı bulunmuştur ($P < 0,001$). Bakteriyolojik etkinliğin izlenmesinde ise şu sonuçlar alınmıştır: Bakterinin tam eradikasyonu %84 ($P < 0,001$), primer etkenin eradikasyonu ile beraber süperenfeksiyon %14, dirençli olgu %2.

Aynı çalışmada linkomisine karşı %88,6 dirençli olgu saptanırken, yalnız ampisilin kullanılanlarda dirençli olgu %22 olmuştur.

Sulbactam/ampicillin kombinasyonu, primer etkeni ortadan kaldırmada %98 oranında başarılı olması yanında emniyet ve tolerans yönünden de çok iyi olarak nitelendirilmiştir.

(30) KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALARINDA AMOXICILLIN+CLAVULANIC ASİT İLE ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

**T ÇAVDAR, F ERKAN, Z ŞAHİN, C TETİKKURT,
K GAZİOĞLU**

İstanbul Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Polikliğimize başvuran 14 olguda ve servisimizde yatan sekiz olguda amoksisilin + klavulanik asit (amoxicillin + clavulanic asit) kombinasyonu (Augmentin) kullanılmıştır. Olgularımızdan altısı astma bronşiyale, dokuzu diğer kronik obstrüktif akciğer hastalıklarına ait akut hecme, dördü bronşektazi süpürasyonu, üçü ise poststenotik veya postenfarktüs pnömoniydi. Bu olgulardan üçünde daha önce amoksisilin, ikisinde prokain penisilin kullanılmış ve etkili sonuç alınmamıştır. Diğer 17 olguda ise amoksisilin + klavulanik asit kombinasyonu ilk antibiyotik olarak kullanılmıştır. Olgularımızdan 18'inde sonuç etkili ve çok etkili olmuştur. Anaerobların eklendiği iki olguda tedaviye klindamisin eklemek zorunda kalınmıştır. İki olguda ise etkili sonuç elde edilememiştir. Sadece bir olguda yan etki olarak gastroentestinal belirtiler saptanmıştır. Bu çalışmamız kronik obstrüktif akciğer hastalıklarının komplike akut hecmelerinde amoksisilin + klavulanik asit kombinasyonunun ambulator tedavide de güvenle kullanılabileceğini göstermiştir.

(31) AMPIYEM TEDAVİSİNDE ANTİBİYOTİKLERİN CERRAHİ İNDİKASYONLARLA KORELASYONU

N EREN, G ÖZGEN, T YAMAN

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Anabilim Dalı

1982-1985 yılları arasında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Kalp Damar Cerrahisinde ampiyem tanısı ile tedavi ettiğimiz 50 hastanın ampiyem sıvısından yapılan kültürlerin 38'inde üreme olmuştur. Üreme olanlarda patojen etkenler olarak 17'sinde *Pseudomonas*, 7'sinde *Staphylococcus*, 5'inde *Proteus*, diğerlerinde *Escherichia coli* ve diğer Gram negatif çomaklar üremiştir.

İzole edilen suşların duyarlı olduğu antibiyotikler olarak tobramycin, cefotaxime, amikacin, gentamicin saptanmıştır. Antibiyotiklerin uygulanması kombine ve kapalı su altı drenajı ile birlikte yapılmıştır. Tıbbi tedavinin başarısız olduğu sekiz hastaya dekortikasyon, iki hastaya rezeksiyon uygulanmıştır.

Tıbbi tedavi ve kapalı su altı drenajının yetersiz kalmasına genellikle plevranın ileri derecede kalınlaştığı veya akciğer parankiminde bronşektazi gibi irreversibl değişikliklerin olduğu durumlarda rastlanmıştır.

(32) AKUT TUBULER NEKROZ OLGULARINDA ANTİBİYOTİĞE BAĞLI OLANLARIN SIKLIĞI

T TURFANDA, M SEVER, N KOÇAK, E ÖZDOĞAN,
Ş TUNA, E ARK, N AYSUNA, A KADIOĞLU

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Nefroloji Bilim Dalı² nda 1977-1987 yılları arasında başvuran 53 akut tubuler nekroz olgusundan 6 (%11.32)'sinin antibiyotiğe bağlı olduğu saptanmıştır. Diğer 47 olgunun 19 (%35.83)'u kanamaya, 12 (%22.64)'si sepsise, 3

(%5.66)'ü papiller nekroza, 2 (%3.77)'si miyokard infarktüsüne, diğerlerinin ise değişik nedenlere bağlı birer olgu olduğu görülmüştür.

Antibiyotiğe bağlı akut tubuler nekroz gösteren 6 olgudan 3 (%50)'ü gentamisine bağlı, diğer 3 (%50)'ü ise rifampisine bağlı bulunmuştur. Gentamisine bağlı akut tubuler nekroz gösteren olgularda alınan doz en az 480 mg, rifampisine bağlı olanlarda ise 300 mg idi. Olgulardan ikisi çok az miktarda düzensiz antibiyotik aldığı için, sorumlu antibiyotik titiz bir soruşturma sonucu ortaya çıkarılmıştır.

İdrar miktarı başlangıçta 5 olguda 50-500 ml, bir olguda ise 1500 ml olmuştur. Proteinüri başlangıçta 1.3-3 gr/L iken sonunda kaybolmuştur. idrar sedimentinde olguların hepsinde başlangıçta hematüri ve piyüri kaybolmuştur.

Olguların tedavi öncesinde kan biyokimya değerleri ise BUN (%40 mg-%198 mg), kreatinin (%3 mg-%15 mg), potasyum (4.3 mEq/L-5.7 mEq/L), kan total proteini (%7.5 gr-%5.9 gr), albumin (%2.8 gr-%4.1 gr), kalsiyum (%8.1 mg-%9 mg), fosfor (%2.6 mg-%8.1 mg) olarak bulunmuştur. Kan bulguları tamamen akut tubuler nekroz bulgularına uyan değerlerde olmuştur.

Olguların hepsinde sorumlu ilacın kullanılması kesilerek, gereken akut tubuler nekroz tedavisi yapılmış ve tedavi sonucu idrar miktarı ve kan keratinin, potasyum değerleri normale inerek başarılı sonuç alınmıştır.

(33) PİPERASİLİN SODYUM'UN PİYELONEFRİTLERDE ETKİSİ

**N KOÇAK, N AYSUNA, E ARK, A ÖNER, E ÖZDOĞAN,
Ş TUNA, A KADIOĞLU, T TURFANDA, M SEVER**

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı.

Böbreklerde bakteri oturarak oluşan infeksiyonlara piyelonefrit denir. Böbreği bozan bakteriler genellikle kalın barsaklardaki mikroplardır.

Fakat her cins bakteri de piyelonefrit yapabilir. Piyelonefrit tedaviye kolay cevap vermeyen bir hastalık türüdür. Bu hastalığı yapan bakteriler kolay direnç kazanırlar. Bu nedenle yan antibiyotiklere her zaman ihtiyaç vardır.

Bu çalışmada son zamanlarda kullanılmaya başlanan piperasilin sodyum (Pipril)'in piyelonefritlerde etkisi araştırılmıştır. Yaşları 15 ile 70

arasında değişen altısı kadın, dördü erkek 10 hastada piperasilin sodyum kullanılmıştır. Bunlardan iki olguda hastalık 1 ay ve 6 ay önce olmak üzere yeni başlamıştı. Sekiz olgunun başlama tarihleri 1 yıl ile 20 yıl arasında değişmekte idi. Dokuz olguda kültürlerde *Escherichia coli*, bir olgumuzda *Enterobacter* üremiştir. İlaç İ.M., 12 saat ara ile 2x2 gr olmak üzere 4 gr kullanılmıştır.

10 gün tedaviye devam edilmiştir. 10 gün sonunda altı olgumuz tamamen düzelmiştir. Piyüri ve bakteriyüri kaybolmuştur. Birer hafta ara ile ikişer defa yapılan kültürler steril kalmıştır. Bir olgumuzda tedaviden sonra, farklı bir bakteri üremiş, tedaviye 10 gün daha devam edilmiştir. Kültürde ilk üreyen bakterinin üremesi nedeniyle tedavi değiştirilmiştir. Diğer üç olgumuzda ise tedaviden sonra kültürlerin steril kaldığı, birer hafta ara ile yapılan kontrollerde yeni üremelerin olduğu görülmüştür.

Böylece altı olgumuzda (%60) piperasilin sodyum ile tedavinin tam başarılı olduğu görülmüş, dört olgumuzda ise (%40) tedavi değiştirilmek zorunda kalmıştır.

Bu nedenle ilacın üriner sistem infeksiyonlarının tedavisinde yardımcı bir ilaç olabileceği kabul edilmiştir.

(34) PERİTON DİYALİZİNDE GELİŞEN PERİTONİTTE LOKAL VE SİSTEMİK NETİLMİSİN UYGULAMASI

F KARAKULLUKÇU¹, S BOZFAKİOĞLU¹,
A BEYDİLLİ¹, YE KARAKULLUKÇU²

1- S.S.K. İstanbul Hastanesi, Suni Böbrek Ünitesi

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı

Periton diyalizi, kronik böbrek yetmezliğinde uygulanan önemli tedavi yöntemlerinden biridir. Periton zarını semipermeabl zar olarak kullanan ve böbreğin süzme fonksiyonunun yerini tutan bu tedavi yöntemi ya belirli aralıklarla (İPD) veya hergün (CAPD) uygulanır. Gerek İPD gerekse CAPD tedavisinin en sık görülen ve bazen hayatı önem taşıyan bu tedaviyi imkansız kılan en önemli komplikasyonu peritonittir. Bu çalışmada genellikle koruyucu antibiyotik tedavisi altında gelişen ve antibiyotiklere dirençli mikroorganizmalarla oluşan bu önemli komplikasyonun tedavisinde 30 hastaya sistemik ve lokal olarak netilmisin uygulanmıştır. Hastaların klinik durumları, mikrobiyolojik tet-

kikleri ve periton sıvısında lökosit sayımı tedaviden önce ve 2 gün sonra araştırılmıştır. Sonuç olarak lokal ampisilin uygulaması altında iken gelişen peritonitte netilmesinin gerek lokal gerekse sistemik uygulamalarının başarılı sonuçlar verdiği saptanmıştır.

(35) ÜROGENİTAL SİSTEMİN NON-SPEŞİFİK İNFEKSİYONLARINDA OFLOXACIN VE AMPICILLIN/SULBACTAM UYGULAMALARINDAN ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

G TAMAY, T TAMAY

Omurtak Cad. No. 87/1 ÇORLU

Bu çalışmalarda yurdumuzda yakın zamanda tedavi alanına sokulan özellikle etki spektrumu geniş olup, Gram pozitif ve Gram negatif aerob ve anaeroblari, mikoplazmaları ve klamidyaları etki spektrumu içine alan ofloxacin ile yine özellikle geniş etki spektrumlu olup, betalaktam grubu antibiyotiklerden olan ampicilline/sulbactam non-spesifik genitoüriner infeksiyonlarda gerek yalnız başına ve gerekse kombine olarak kullanıldıklarında sağlanan etkinlik derecesi klinik ve bakteriyolojik olarak araştırılmıştır.

Hem terapötik etki ve hem de tedavi süresince vücutta sebep oldukları yan etkileri ve özellikle renal ve hepatik fonksiyonları kritik olan ileri yaş gruplarındaki emniyetli kullanım marjları araştırılan ve diğer rutin antibiyotiklerin kullanıldığı ayrı bir grup hastayla kıyaslamaları da içeren bu çalışma sonucu sağlanan terapötik etkinin (şifa+düzelme), bu ilaçların kombine olarak kullanıldığında tek başına kullanılmalarından daha yüksek bir oran gösterdiği ve bu kombinasyonun vücuda olumsuz herhangi bir ek yük getirmediği sonucuna varılmıştır.

(36) CEFOPERAZONE, CEFTRIAZONE VE CEFOTAXIME'İN SPERMATOGENEZ ÜZERİNE ETKİLERİ

Ö ARMAĞAN¹, Y AYTEKİN², T ALTUĞ³, A R KURAL¹,
R.TUNCCEL²

1. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Üroloji Anabilim Dalı
2. İstanbul Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Bilim Dalı
3. İstanbul Tıp Fakültesi, Deneysel Tıp Araştırma Merkezi (DETAM)

Çalışmamızda ürogenital sistem enfeksiyonlarında yaygın kullanım alanı olan, cefoperazone, cefotaxime ve ceftriazone'nun spermatogenez üzerine olan etkileri araştırılmıştır. Deney hayvanı olarak genç erişkin vistar ırkı erkek sıçanlar kullanılmıştır. Morfolojik değerlendirmeler ışık ve elektron mikroskopi seviyelerinde yapılmış, bu doz ve zaman içinde kullanılan üç antibiyotik, sıçan testislerinde benzer morfolojik bulgular vermiştir. İlk bir haftalık uygulama sonucunda germinal epiteliumda minimal derecede ve reversibl değişiklikler gözlenmiştir. Bu da daha çok fokal bir bulgu olarak germinal hücrelerin erken lümeneye sürüklenmesi şeklinde belirmiştir. Tübüllerin büyük çoğunluğu bu doz ve süre içerisinde etkilenmemiştir.

(37) CYLOSPORIN'İN ORGAN NAKİLLERİNDEKİ YERİ VE DENEYİMLERİM

M ÇAYIRLI

İstanbul Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı,

Cylosporin 1972 yılında İsviçre'nin Basel şehrinde J.F. Borel tarafından *Cylindocarpon lucidium* ve *Tolypocladium inflatum* adlı iki mantar türünden izole edilmiştir. Klinik olarak aktif olanı Cylosporin A (CyA)'dır. CyA, hem humoral, hem de hücresel cevapları inhibe eder. T lenfositlerine (Helper cell) karşı aşırı duyarlılığı vardır. Bu etkisi keversibil olup hemopoietik dokulara bir zarar vermez. Netice olarak bir

sitotoksik ajan olarak immunokompetan hücrelerin proliferasyonunu geriletir; bu da allogref rejeksiyonunu önler. CyA'nın halen mısır özü yağında eritilmiş ağız içi yolu ve lipitlerde eritilmiş İ.V. hazır preparatları vardır.

CyA klinikte ilk önce (1967) İngiltere'de Calne tarafından, aynı senelerde Amerika'da Starzil tarafından kullanılmıştır. Benim de bizzat çalıştığım 3 aylık sürede karaciğer nakli yapılan 22 hastada peroral 17 mg/kg olarak kullanılmıştır. Bir süre sonra CyA'yı eksperimental olarak ince barsak naklinde kullandım. Ağız yolu özellikle ince barsak naklinde önü alınmaz diyarelere neden oldu.

CyA hepatotoksik ve nefrotoksik olduğu halde ençok bu iki organın naklinde kullanılmaktadır. Bugün başarılı bir organ nakli için ilk akla gelen ilaç CyA'dır. Nitekim transplantasyon cerrahisinde klinik neticeler CyA öncesi ve sonrası olarak değerlendirilir. CyA sayesinde bir senelik yaşam süresi %50'den %90'a çıkmıştır.

(38) SAFRA YOLLARI VE SAFRA KESESİ SAFRASININ BAKTERİYOLOJİK İNCELENMESİ

**S ÖZDİL¹, Ö ANÇ², A ÖKTEN¹, N GÜRLER³,
C SARPEL², O ARIOĞUL⁴, A ALPER⁴**

- 1- İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı
- 2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
- 3- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)
- 4- İstanbul Tıp Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı

1983-1985 yılları arasında gastroenterohepatoloji, tıbbi-cerrahi ve mikrobiyoloji işbirliğiyle 100 vakanın kese ve koledok safraları incelenmiştir.

Vakaların 65'i kadın, 35'i erkek olup, K/E oranı ise 1.8 dir. Vakalarımız kesin tanısı klinik, biyopsimik ve çeşitli ileri tanı yöntemleri ile kesinleştirilmiş olan 80 taşlı kolesistit sekiz kolesistekoledokolityaz, altı koledokolityaz ve altı diğer nedenlerle olan vakaları içermektedir.

Cerrahi girişim sırasında safra kesesi ve safra yollarından alınan safranin aerop ve anaerop kültürleri, üretilen bakterilerin kemoterapötiklere duyarlık deneyleri yapılmıştır.

Vakaların 39'unda çeşitli fakültatif ve anaerop bakteriler izole edilmiştir. 61'inde ise üreme olmamıştır. 29 vakadan tek etken, 9 vakadan iki çeşit etken, bir vakadan üç çeşit etken izole edilmiştir.

İzole edilen fakültatif bakterilerden 19'u *E.coli*, 10'u *K.pneumoniae*, beşi *Enterobacter*, üçer tanesi *Pseudomonas* ve alfa hemolitik streptokok, ikişer tanesi non-fermentatif Gram negatif çomak, *Staphylococcus albus haemolyticus*, birer tanesi *P.mirabilis* ve *Citrobacter* olarak saptanmıştır.

Dört vakadan anaerop bakteriler izole edilmiştir. Bunlar hepsi birer vaka olmak üzere peptostreptokok, *Bacteroides fragilis*, *Bacteroides* cinsinden bakteriler ve *Clostridium* cinsinden bakteriler olarak saptanmıştır.

Çalışma sonucuna göre en sık izole edilen bakteriler *E.coli* ve *K.pneumoniae*'dir. Safra ve safra yollarında anaerop bakteriler de bulunduğundan bu muayene maddelerinin anaerop kültürlerinin mutlaka yapılması gereklidir.

(39) ELEKTİF KOLESİSTEKTOMİLERDE SAFRANIN BAKTERİYOLOJİK İNCELENMESİ VE PROFİLAKTİK ANTİBİYOTİK KULLANILMASI

T DAĞOĞLU¹, V ÖZMEN¹, Y BOZFAKİOĞLU¹,
N GÜRLER², S TAYAN¹

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Kliniğimizde kolesistektomi yapılan 34 hasta bu çalışma kapsamına alınmıştır. Hastalar tesadüfi örnekleme ile profilaktik antibiyotik kullanılan ve kullanılmayanlar olarak iki gruba ayrılmıştır. 19 hastaya intraoperatuar profilaksi uygulanarak, keseden kültür için safra alınmadan önce 2 gr cefazolin iv verilmiştir. Profilaktik antibiyotik kullananlarda yara enfeksiyonu oranı %4,9 iken, kullanılmayanlarda %11,7 olmuştur.

Olguların 16'sında safra steril kalmış, 18'inde aerop besiyerinde üreme olmuş, anaerop besiyerinde ise üreme olmamıştır. Pozitif safra kültü-

rü olanlarda yara infeksiyonu oranı %18,6 iken, negatiflerde %3,6 olmuştur.

Yüksek risk faktörleri olan hastalardan (diabetli, 60 yaşından büyük, pozitif safra kültürü olan, kolesistektomi ile birlikte koledok eksplorasyonu ve/veya apendektomi yapılan) profilaktik antibiyotik kullananlarda yara infeksiyon oranı %6,9 iken, kullanılmayanlarda bu oran %27,8 olmuştur.

Kültür sonuçlarına göre aerop besiyerinde üreyen mikroorganizmaların %89'u Gram negatiftir (%66'sı *E.coli*). En hassas oldukları antibiyotikler sırasıyla gentamisin, tetrasiklin, sefazolin olarak tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, safra kesesi ameliyatlarında profilaktik antibiyotiklerin özellikle risk faktörü taşıyan hastalarda kullanılması ve daha çok Gram negatif bakterilere etkili antibiyotiklerin seçilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

(40) KRONİK İLTİHABİ BARSAK HASTALIĞI VAKALARINDA ANTİBİYOTİK TEDAVİSİNİN YERİ VE ÖNEMİ

N EROL, R. SEZER, Z Mungan, S ÖZDİL, B BOZTAŞ

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Gastroentero-Hepatoloji Bilim Dalı

Son 5 yıl içinde izlediğimiz akut alevlenme ve şiddetli aktif hastalığı olan, 20 Crohn ve 18 kolitis ülseroza (K.Ü.) dan oluşan 38 kronik iltihabi barsak hastalığı (KİBH) vaka gurubunda, geniş spektrumlu antibiyotikler ve antibakteriyel ajanların kullanılma gerekçeleri, tedavideki rolleri ve önemi, kontrendikasyonları araştırılmıştır.

Klinik, radyoloji, andoskopi, biyopsi ve biyosimik özellikleriyle kesin tanı konulan 20 Crohn vakasının yaş ortalaması 42.4 (9-68), kadın erkek oranı 12/8 olup, hastalık süresi 4 ila 8 yıl arasında değişmekteydi. K.Ü. gurubunda ise yaş ortalaması 38.2 (12-70), kadın erkek oranı 10/8 ve hastalık süresi 2-7 yıl idi. KİBH vakalarında akut alevlenme, şiddetli aktivite dönemlerinde I.V. sıvı replasman tedavisi ve kan transfüzyonu yanında, sekonder enfeksiyon veya intraabdominal sepsis mevcudiyeti ya da şüphesi varsa, mutlaka parenteral antibiyotik tedavisi gerekmektedir.

Crohn ve K.Ü. gibi KİBH vakalarında uzun süreli antibiyotik tedavisini destekleyen klinik araştırma ve uygulamalar yoktur. Ancak enfeksiyon mevcudiyeti veya şüphesinde antibiyotik kullanım endikasyonu doğar. Enfeksiyonlar aerop ya da anaeroplara olabilir. Aerop Gram negatiflere etkili olan aminoglikozitlerle anaeroplara etkili değişik ajanlarla, çeşitli kombinasyonlarda çok iyi sonuçlar alınmıştır. Gentamisin + klindamisin %70, gentamisin + metronidazol %90, tobramisin + metronidazol %95 oranında etkili bulunmuştur. Akut alevlenme, sekonder enfeksiyon, sepsis mevcudiyeti ya da şüphesi yoksa kronik ve inaktif hastalık döneminde antibiyotik kullanımı kesinlikle kontrendikedir. Bunlar barsak florasını ve homeostazı bozarak istenmeyen yan etkilere yol açmaktadırlar.

(41) İNFLAMATUVAR BARSAK HASTALIĞINDA PARAZİTOZ VE TEDAVİSİ

R SEZER, N EROL, Z MÜNGAN, S ÖZDİL, G BOZTAŞ

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Gastroentero-Hepatoloji Bilim Dalı.

Daha önceki bir çalışmamızda ornidazolün inflamatuvar barsak hastalığında (IBH) remisyona girmeyi kolaylaştırdığını savunmuştuk. IBH olan vakalarımızın bazılarının *E.histolytica* enfeksiyonu ile birlikte oluşu dikkatimizi çektiğinden, bu tedavinin IBH'nin kendisine mi yoksa birlikte olabildiği parazitlere mi etkili olduğunu araştırmak amacıyla bu çalışma düzenlenmiştir.

IBH olan ve idame tedavisi altında iken aktivasyon ile müracaat eden hastalarda rektoskopik muayene sırasında smear ile parazit aranmıştır. Sekiz aylık sürede müracaat eden 24 IBH (22 K.Ü., 2 Crohn) lı hastanın 12'sinde (%50) amip ve/veya *Giardia* tespit edilmiştir. (10 vakada amip, bir vakada *Giardia*, bir vakada amip + *Giardia*). Diğer dikkatimizi çeken bir bulgu ise barsak protozoonlarında ve saf IBH'da pek mutad olmayan eozinofilinin varlığı olmuştur. Paraziti olmayan 12 vakanın yedisinde anlamlı eozinofili bulunurken, parazit tespit edilmeyen 12 vakanın sadece bir tanesinde eozinofili bulunmuştur.

Bu vakalarda parazitler ornidazol (2 amip vakasında emetin kullanma zorunluluğu olmuştur) ile tedavi edildikten sonra kısmi iyileşme sağlanmış ve daha sonra sulfasalazin veya sulfasalazin + steroid ile re-

misyon temin edilmiştir.

Bu çalışma ışığında, IBH'nın parazitoz ile sıklıkla birlikte olabileceği ve amip ya da *Giardia*'nın hastalıkta aktivasyona neden olabileceği söylenebilir. Bu nedenle aktivasyonla müracaat eden IBH'lı hastalarda lökosit formülünde eozinofilinin ve endoskopik muayene sırasında smear ile parazitlerin araştırılmasının ve gerektiğinde tedaviye antiparaziter ilaçların ilavesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

(42) BİR POLİKLİNİĞE BAŞVURAN HASTALAR ARASINDA ASEMPTOMATİK BARSAK PARAZİTİ SIKLIĞI (450 VAKADA YAPILAN ÇALIŞMA)

S ERDEN¹, S ÇALANGU², H. ÖZSÜT², A ÖNER¹,
A KAYSI¹

1- İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Klinik Bakteriyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları polikliniğine 1 Kasım 1986-30 Mart 1987 tarihleri arasında çeşitli yakınmaları nedeniyle başvuran ve barsak parazitozuna ait semptomları bulunmayan 450 hastada dışkıda parazit ve parazit yumurtası aranmıştır.

Vakalarda kadın/erkek oranı 1.8, yaş ortalaması 45.68 olmuştur. Vakalarımızın hiçbirinde akut diyare, ürtiker, deri döküntüleri vb. barsak parazitozuna ait yakınmalar bulunmamıştır.

Total parazitli vaka oranı %31.55 olarak bulunmuştur. Vakaların %25.55'inde *Giardia intestinalis*, %3.1'inde *Entamoeba coli*, %1.1'inde *Ascaris lumbricoides*, %0.6'sında *Taenia saginata*, %0.6'sında *Enterobius vermicularis* ve %0.4'ünde *Trichuris trichiura* saptanmıştır. 11 vakada (%2.4) iki parazit bulunmuştur.

Vakaların öğrenim durumları ile asemptomatik barsak parazitozu bulunması arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Vakalarımızın büyük bir kısmı İstanbul'da oturan ve içme suyu olarak şehir suyu kullanan kişiler olmuştur. Vakalarımızın %10.88'inde anemi saptanmıştır. Asemptomatik barsak parazitozu olan gruptaki anemi sıklığı, paraziti olmayan grubun 2.25 katı kadar bulunmuştur.

(43) ÇEŞİTLİ İNFEKSİYON HASTALIKLARINDA OFLOXACIN TEDAVİSİ İLE ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

S ÇALANGU¹, S ERDEN², E MORAL¹, O SARGIN²,
A ÖNER²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Klinik Bakteriyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Ofloksasin (ofloxacin) kinolon türevlerinden biri olup, etki tarzı nedeniyle diğer antibiyotiklerden farklılık göstermektedir. Gram pozitif ve Gram negatif bakterileri kapsayan oldukça geniş bir etki alanına sahip olduğu ileri sürülmektedir.

Ofloksasin (Tarivid), klinikte kullanım alanını ve diğer antibiyotiklerle etkileşimini değerlendirmek amacıyla, 6 aylık bir süre içinde İstanbul Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Polikliniği ve İnfeksiyon Hastalıkları Servisinde çeşitli infeksiyonları nedeniyle incelenen 30 hastaya uygulanmıştır.

Yaş ortalaması 37 olan hastaların 18'i kadın, 12'si erkekti. Vakaların 13'ünde üriner infeksiyon, 12'sinde üst ve alt solunum yolu infeksiyonu saptanmıştır. Bu vakaların ikisinde pnömoni, ikisinde bronşit ve birinde bronşektazi vardı. Üç vakada üriner ve üst solunum yolu infeksiyonu birlikteydi. Ayrıca bir vakada tromboflebit, bir vakada sepsis vardı. Bu infeksiyonların yanı sıra hastalarımızın bir kısmında diabetes, serebrovasküler atak, kronik obstrüktif akciğer hastalığı, tüberküloz, akut romatizmal ateş gibi hastalıklar saptanmıştır.

Üriner infeksiyonu olanların çoğunluğunda etken olarak *E.coli* bulunmuştur. Bunu *Pseudomonas*, *Klebsiella*, *Alcaligenes* grubu bakteriler izlemiştir. Solunum yolu infeksiyonlarında *S.pneumoniae*, alfa ve beta hemolitik streptokoklar, *Neisseria* ve *Klebsiella* cinsinden bakteriler başlıca etkenler olarak izole edilmiştir. Bütün vakalarda (üç vaka dışında) kültür ve antibiyogram uygulanmıştır. İn vitro olarak bütün antibiyogramlarda ofloksasine duyarlılık saptanmıştır. Bütün vakalarda oral yoldan 5-10 gün süre ile ofloksasin 2×200 mg uygulanmıştır. Bu süre sonunda fizik muayene ve laboratuvar bulguları ile alınan sonuçlar değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak bütün vakalarda ofloksasin tedavisinde klinik ve laboratuvar bulguları yönünden olumlu cevap alınmış, kontrol edilen vakaların kültür sonuçlarının steril olduğu görülmüştür.

(44) HERPESVİRUS İNFEKSİYONLARINDA SİMETİDİN TEDAVİSİ İLE ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

S ÇALANGU¹, S ERDEN², D SARGIN², M DİLMENER²,
O ERTÖR¹

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Klinik Bakteriyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Anabilim
Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Simetidin gibi H2-reseptör blokerlerinin *Herpes simplex* ve *Herpes zoster* infeksiyonlarının seyrini kısalttığı bazı klinik araştırmacılar tarafından gözlenmiştir. Teorik olarak timus kökenli T-lenfositleri H2 reseptörleri içerdiği için H2-reseptör antagonistlerinin hücresel immün cevabı değiştirerek bu infeksiyonların tedavisinde kullanılması mümkündür. Bu kuramsal bilgilerin ve yayınlanan klinik gözlemlerin ışığı altında, 12 *Herpes simplex* ve 12 *Herpes zoster* vakasında tedavi amacıyla simetidin kullanılmış ve sonuçlar klinik olarak değerlendirilmiştir. Zona vakalarının sekizi erkek, dördü kadın (E:K 2), *Herpes simplex* vakalarının 10'u kadın, ikisi erkek (E:K 1/5) idi. Vakaların yaşı 11-68 arasında değişiyordu. Ortalama 37 idi. *Herpes zoster* infeksiyonu olan üç hastada Hodgkin tipi lenfoma, birinde otoimmün hemolitik anemi, birinde Tip 2 diabetes mellitus vardı. Yaygın *Herpes simplex* infeksiyonu olan bir hasta da Tip 1 diabetikdi. Zonası olan bir vakada ek olarak viral meningoensefalit gelişmişti. Bütün vakalara ağız yoluyla günde 400 mg simetidin (Tagamet tab.) verilmiştir. *Herpes simplex* grubundaki vakların hepsinde lezyonlar ortalama 2-3 günde gerilemiştir. Zona grubundaki vakalarda ortalama 4 gün içinde veziküller kaybolmuş, en çok 10 gün içinde de ağrı, kaşıntı, yanma gibi şikayetler geçmiştir. Lenfoma zemininde gelişen zona vakalarında iyileşmenin daha çabuk görüldüğü, yaklaşık 1 hafta içinde veziküllerin ve subjektif belirtilerin gerilediği dikkati çekmiştir.

Genel olarak 3-4 hafta süren, immün sistemi bozuk kişilerde çok ağır seyreden ve çoğu kez dayanılmaz nevraljiye yol açan *Herpesvirus* infeksiyonlarında simetidin kısa sürede iyileşmeyi kolaylaştırdığı ve subjektif şikayetleri hızla geriletmediği sonucuna varılmıştır.

(45) ATEŞLİ NÖTROPENİK HASTALARDA AMPİRİK AMFOTERİSİN B TEDAVİSİNİN YERİ

B SIVRI, H MÜDERRİSOĞLU, H E AKALIN

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Enfeksiyon Hastalıkları Ünitesi

Ateşli nötropenik hastalarda enfeksiyonların sık görülmesi ve bunlara bağlı ölüm oranlarının yüksek olması nedeni ile ampirik antibiyotik tedavisi yaygın olarak yapılan bir uygulamadır. Bu tedaviye rağmen mikrobiyolojik ve klinik enfeksiyon gösterilemeyen hastalarla ampirik antibiyotik tedavisine cevap alınamayan hastalarda ne gibi bir yol izleneceği tartışmalıdır. Son yıllarda bu hastalarda ampirik amfoterisin B kullanılması önerilmektedir.

Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı servislerinde tedavi edilen ve ampirik amfoterisin B tedavisi verilen 13 hasta incelenmiştir. Hastaların 11'i erkek olup, ortalama yaşları 37'dir. 10'u lökemi, üçü lenfoma tanıları alan hastaların hepsine kemoterapi uygulanmış ve nötropenik olan bu hastalara ateş nedeni ile ampirik antibiyotik tedavisi verilmiştir. Bu hastaların 11'ine ampirik antibiyotik tedavisine cevap alınamaması ve yedi günden uzun süren nötropeni, 10'una ateşin nedeninin bulunamaması ve dördüne de nedeni açıklanamayan diffüz pulmoner infiltrasyon nedenleri ile (bazı hastalarda birden fazla indikasyon vardır) amfoterisin B tedavisi başlanmıştır. Hastaların 11'i (%85) tedaviye cevap vermiş, beşi (%38.5) ölmüştür. Tedaviye başlangıçta cevap vermeyen iki hasta ile sonradan ateşi tekrarlayan bir hastanın (toplam üç, %23) ölüm nedenleri enfeksiyon olmuştur. Tedaviye ortalama 15 gün devam edilmiş, ortalama 550 mg ilaç verilmiştir. En önemli yan etki olarak hipokalemi (8/13) ve azotemi (3/13) görülmüştür.

Bu çalışma ampirik amfoterisin B tedavisinin ateşli nötropenik hastalarda ampirik antibiyotik tedavisine cevap alınmadığı durumlarda yerinin olduğunu gösteren çalışmaları desteklemektedir. Tedavi indikasyonları iyi seçilen hastalarda bu ilaca erken başlamak hem fungal enfeksiyonların gelişmesini ve hem de bunlardan ölümü azaltabilir.

(46) ÇEŞİTLİ HABİS KAN HASTALIKLARINDA KARŞILAŞILAN ENFEKSİYONLARIN TEDAVİSİNDE CEFTIZOXIME İLE ALINAN SONUÇLAR

D. SARGIN, T. ATAMER, M. URAL, Y. PEKÇELEN,
Y. TANGÜN, Ş. İNCEMAN

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Hematoloji Bilim Dalı

Hematoloji bilim dalımız tarafından primer kan hastalıkları nedeniyle takip edilen 20 hasta, hastalıkların başlangıcında ya da seyri sırasında gelişen çeşitli enfeksiyonları nedeniyle tedaviye alınmıştır. Hastaların 13'ü erkek, yedisi kadın olup, yaşları 16-20 arasında değişmiştir.

Primer hastalıkları ve/veya tedavi nedeniyle ağır immünosüpresyonda olan bu 20 vakada saptanan enfeksiyonları sepsis (12), pnömoni (7), üriner enfeksiyon (1)'lar oluşturmuştur. Yapılan bakteriyolojik incelemelerde yedi vakadan bakteri izole edilmiştir. Bunlar, iki vakada *Pseudomonas aeruginosa*, iki vakada *Escherichia coli*, bir vakada *Klebsiella pneumoniae*, bir vakada *Staphylococcus albus*, bir vakada alfa hemolitik streptokok olmuştur. Seftizoksime (ceftizoxime) 20 hastaya 5-20 gün süre ile günde 2 ile 8 gr arasında parenteral uygulanmıştır. 20 vakanın sekizinde (%40) şifa sağlanmıştır. Seftizoksimin tek başına uygulandığı dört vakadan ikisinde enfeksiyon düzelmiştir. Geri kalan 16 vakada seftizoksime ile beraber aminoglikozid, metisilin, sülfonamid, tetrasiklin kullanılmış ve altısında şifa elde edilmiştir.

Lösemi, lenfoma, aplastik anemi, multipl miyelom gibi habis kan hastalıklarında primer hastalığa bağlı olarak, ağır bir immünosüpresif durum mevcuttur. Bu hastalarda tedavi amacıyla uygulanan kemo-terapi, radyoterapi ve kortikosteroid ilaçlar da miyelosüpresyon veya immünosüpresif etkileri ile enfeksiyona eğilimi artırırlar. Kullanılan geniş spektrumlu antibiyotiklere ve destekleyici tedaviye rağmen, vakaların çoğunda, özellikle septisemi şeklinde gelişen enfeksiyonları her zaman düzeltmek mümkün olmamakta ve hastalar enfeksiyon sonucu kaybedilmektedir. Bu çalışmamızda, çoğunluğu (%60) sepsis vakalarından oluşan hastalarda seftizoksime ile tek ya da kombine tedavi uygulandığı halde, ancak %40 oranında başarılı sonuç elde edilebilmiştir.

(47) HEKİM REÇETELERİNİN HASTALAR TARAFINDAN ANLAŞILMASI VE UYGULANMASI

Ç. BUMİN¹, U. BEYAZOVA²

1- Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

2- Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Araştırma, hekimlerin çocuk hastalara verdikleri reçetelerin anneler tarafından anlaşılma ve uygulama oranlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Temel sağlık hizmeti yürüten Ankara Etimesgut Sağlık Ocağı'nda pratisyen hekim tarafından muayene edilen ve reçete önerilen 217 çocuk-hasta araştırma grubunu oluşturmuştur. Muayeneden hemen sonra poliklinikten çıkan anneye verilen reçetede ilaçların niteliği ve kullanma biçimi sorulmuştur. Üç gün sonra aile evde ziyaret edilerek ilaçları alıp almadıkları, aldıklarını uygun kullanıp kullanmadıkları araştırılmıştır.

Reçetelerde ortalama 2.25 ilaç vardı. Annelerin %27'si doktor yanından ayrılırken reçeteyi eksik veya hiç anlamamışlardı. Annesinin eğitim düzeyi ile reçeteyi anlama durumu arasında ilişki olduğu gösterilmiştir.

Annelerin %45.5'i ilaçları eksik almış veya hiç almamışlardır. İlacı almamış olma nedenlerinin başında parasızlık geldiği anlaşılmıştır.

Aynı araştırma 1977 ve 1987 yıllarında olmak üzere 10 yıl ara ile aynı sağlık ocağında yinelenmiş ve bulgular karşılaştırılarak tartışılmıştır.

(48) ÖNLEM-ERKEN TANI-TEDAVİ VE REHABİLİTASYON HİZMETLERİNDE SAĞLIK EKONOMİSİ KAVRAMI- MALİYET (LEPRA ÇALIŞMASI)

Y. TÜMERDEM¹, A. YÜKSEL², T.SAYLAN²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı

Çağ dışı bir hastalık olan leprada erken tanı, tedavideki mali portreyi olumlu olarak etkileyecek ve rehabilitasyonun oldukça pahalı tedavi yön-

temlerini önleyecektir. Çalışmada hastalığın İstanbul ve Ülkedeki konumuna sağlık ekonomisi yönünden yaklaşılmıştır.

1985-1986 yıllarında İstanbul Tıp Fakültesi Lepra Hastanesi'nde tanısı konulan %32.8 (n: 80)'i kadın, %67.1 (n: 164)'ü erkek toplam 244 olgunun tedavi yöntemleri ve maliyetler incelenmiştir. Lepralı olguların %55.8 (n: 136)'i LL, %44.2 (n: 108)'si BL tipidir. Olguların %45.5 (n: 111)'i tedaviyi düzgün bitirmişlerdir. %7 (n: 17)'si tedaviden çıkarılmıştır. Halen tedaviye düzenli devam edenlerin oranı ise %19.2 (n: 47)'dir. Olguların %27.4 (n: 47)'ünün tedavisi düzensiz yapılmış ve izlenmek için başvurmamışlardır. Bu durum hastalığın maliyetine olumsuz etki yapmıştır. Olguların %0.9 (n: 2)'u ex olmuştur. Tanı konulan olgulara uygulanan tedavi yöntemleri, günümüzde, çoğunlukla üçlüdür. Bunlar: Rifampisin, Promid ya da Lampren ve DDS'de oluşmaktadır. Veriliş: Rifampisin 600 mg'lık 2 kapsül (aylık), promid günlük/250-375 mg ya da lampren günlük/50mg), DDS günlük/1 tablet (Lampren ve DDS WHO tarafından gönderilmiştir). Maliyet: Promid 250mg 1 kutu (40 tab.) 3640 TL., rifampisin 1 kutu (16 kap) ve 3325 TL.dir. Bir hastanın 2 yıllık üçlü tedavi maliyeti rifampisin 48 kap. (9975 TL), promid 18 kutu 65520 TL ve toplam 75495 TL olarak saptanmıştır. Böylece toplam 244 hastanın iki yıllık tedavisinin maliyeti 18.420.780 TL. olmuştur. Oysa, rehabilitasyon hizmetlerinin (göz, ekstremiteler, yüz, kulak burunla ilgili) maliyetinin bin ya da on bin kat fazla olmasının yanı sıra yeterince yüz güldürücü bir sonuca ulaşamamıştır.

%60'ının çocukta ve gençlerde görüldüğü bilinen hastalığın ülke düzeyindeki konumu tartışılmıştır.

(49) ANTİBİYOTİKLERİN KAN-BEYİN BARIYERİNDEN GEÇME MEKANİZMALARI

B ÖZTAŞ

İstanbul Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı.

Beyin kapiller endotel hücreleri periferik kapillerlerden farklı olarak birbirlerine tigh-junction denilen sıkı bağlantılarla bağlanmıştır. Fizyolojik koşullarda nöronların homeostasını sağlamak için önemli olan kan beyin bariyeri patolojik koşullarda beyne ilaçların terapötik dozda geçmelerine engel olur. Eğer herhangi bir ilacın, suda erime oranı fazla ise, proteinlere bağlanıyorsa ve moleküler ağırlığı 180 daltondan büyük ise ve polar ku-

tup içeriyorsa, kan-beyin bariyerinden geçmesi o nisbette zordur. Yağda erime oranı ne kadar fazla ise kan-beyin bariyerinden o nispette kolay geçer. Penisilin kan-beyin bariyerinden en zor geçen antibiyotiklerden biridir. Meninjit gibi merkezi sinir sistemi enfeksiyonlarında enfeksiyon bir dereceye kadar kan-beyin bariyerinin permeabilitesinde artma ve drog-ların geçmesinde kolaylık sağlar. Fakat diğer dokularla karşılaştırılınca kan-beyin bariyerinden dolayı beyne antibiyotiklerin geçmesi problem olarak devam etmektedir. Son yapılan araştırmalarda, ilaçların kan-beyin bariyerinden geçmesi prodrug uygulanması ile çözülmeye çalışılmaktadır. Bu metodla ilaçların, bariyerden geçecek şekilde geçici olarak kimyasal modifikasyonu yapılmaktadır.

(50) KONTROLLÜ SALINIM TEKNOLOJİSİNİN KEMOTERAPİK UYGULAMALARI

A DENİZLİ, M KİREMİTÇİ, E PİŞKİN

Hacettepe Üniversitesi, Kimya Mühendisliği Bölümü

Son yıllarda uygulamaları giderek yaygınlaşan kontrollü ilaç salınım sistemleri, ilaçları istenen hız ve periyodlarla hedeflenen doku ya da organa vermek suretiyle etkin bir tedavi yöntemi oluşturmaktadırlar. Sistemin en önemli avantajları arasında, istenmeyen ikincil reaksiyonların önlenmesi ve alışlagelmiş yöntemlerle ilaç kullanımının hastada neden olduğu şikayetlerin azaltılması sıralanabilir. Günümüzün çözüm bekleyen en önemli hastalıkları arasında yer alan kanserin kemoterapik yolla tedavisinde kullanılan aktif ilaçlar durumunda bu hususlar son derece önemli olup, yaygın kullanım yöntemi olan enjeksiyon sonucunda, normal işleve sahip doku ve organlarda da kanser görülebilmektedir. Bu yan etkilerin giderilmesi için önerilen çözümlerden birisi olan kontrollü ilaç dağıtım sistemleriyle, antikanser ilaçların tümör çevresine lokal olarak uygulanması mümkün olmaktadır. Böylelikle ilacın güvenli ve kontrollü bir şekilde kullanımı ve biyoetkinliğinin artırılması sağlanmış olur. Sunulan bu çalışmada da vücut dışına yakın bölgelerdeki tümörlerin lokal tedavisinde kullanılmak üzere polimerik bazı çeşitli kontrollü ilaç dağıtım sistemlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak, günümüz kemoterapik ajanları arasında ön sıralarda yer alan mitomycin-C ve 5-fluorouracil, polimerik matriksler içinde immobilize edilmiştir. Polimerik sistemin esas elemanı tıbbi uygulamalarda yaygın olarak kullanı-

lan hidroksietilmetakrilat (HEMA) monomeri olup, sistemin yan bileşenleri olarak da çeşitli akrilat bazlı monomerler seçilmiştir. Polimerizasyon, soğukta -radyasyonuyla gerçekleştirilmiş ve işlem sonucunda, belirli oranlarda antikanser ilaç içeren küresel partiküller (yaklaşık 3 mm çapında) eldelenmiştir. Sistemin yapısal karakteristikleri ve in-vitro koşullarda ilaç salınım performansı incelenerek, kemoterapik açıdan uygulanabilirliği araştırılmıştır.

(51) ÇEŞİTLİ REHABİLİTASYON HASTALARINDA SEFTRİAKSON KULLANIMI İLE ALDIĞIMIZ SONUÇLAR

K YÜCEL¹, E BERKER¹, Ö ANĞ², G DEMİRCİ³, V ÖZ²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

3- SSBY İstanbul Rehabilitasyon Merkezi

Yirmikisini paraplejiklerin oluşturduğu, üriner enfeksiyonları olan 19'u erkek, 11'i kadın 30 rehabilitasyon hastasında, uzun etkili geniş spektrumlu sefalosporin olan seftriakson sodyum'un etkisi araştırılmıştır. Hastalık süreleri 2 ay ile 2 yıl arasında değişen hastalardan 20 tanesinde idrar yollarında birçok antibiyotiğin kullanıldığı kronik üriner enfeksiyonlar mevcuttu ve bu hastaların hepsi devamlı sonda kullanıyordu.

Hastalara tedaviden önce, idrar kültürü ve antibiyogram yapılarak, kullanmak istediğimiz ilaca duyarlılığı saptandıktan sonra, 10 gün süre ile intramüsküler olarak, günde 1 gr seftriakson sodyum (Rocephin) uygulanmıştır.

Hastalardan bir tanesinde tedaviyi kesmeyi gerektirmeyen, mide bulantısının dışında, kayda değer bir yan etki görülmemiştir.

Tedaviden bir hafta sonra tekrar yapılan idrar kültürü ve antibiyogram, önceki ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

İlacın akut üriner enfeksiyonlarda kuvvetli bir etkisi olduğu, uzun süreli kronik enfeksiyonlarda da (cm³) de bakteri sayısında büyük bir düşüşle etkili olduğu görülmekle birlikte, sonda nedeniyle tekrarlayan enfeksiyonlarla kısa sürede başka suşların ürediği izlenmiştir.

(52) RAYNAUD SENDROMUNDA CALCITONIN'IN DİJİTAL ARTERYEL KAN AKIMINA ETKİSİ

A ORAL¹, G DİLŞEN¹, D ONEL², H SARI²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

2- Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dah

Bu kontrollü çift-kör araştırmada, insanda calcitoninin vazoaaktif etkisini belirlemek üzere, sebebi belirlenmemiş Raynaud sendromlu beş olgu skleroderma ve Raynaud sendromlu beş olgu ve dijital arteryel kan akımı problemi olmayan beş normal kişiye (kontrol grubu) 15 gün süreyle hergün intramüsküler olarak 100 IU sentetik Salmon Calcitonin (Sandoz) uygulanmış ve ayrıca beş Raynaud sendromlu hastadan oluşan bir başka gruba da 1 ml serum fizyolojik "placebo" olarak verilmiştir. Tedaviden önce ve sonra tüm olguların parmak kan akımları Doppler ultrasonik flowmetresi ile parmak kan akım hızı traseleri çizimleri ile değerlendirilmiştir.

Tedavi öncesi ve sonrası sonuçları karşılaştırdığımızda, calcitonin uygulanan hastalar ve kontrol grubunda Doppler ultrasonik flowmetresiyle elde edilen dijital arteryel kan akım hızı traselerindeki nabız amplitüdü ortalama değerlerinin tedavi sonrasında tüm parmaklarda arttığı tesbit edilmiştir. "Placebo" uygulanan grupta ise bu değerlerin tedavi sonrasında ya çok az miktarda arttığı veya azaldığı görülmüştür. Ayrıca yaptığımız istatistiksel değerlendirmelerde tedavi öncesi ve sonrası amplitüd ortalama değerleri arasındaki farklılığın calcitonin uyguladığımız gruplarda bazı parmaklarda istatistiksel olarak anlamlı bulunması calcitoninin dijital arteryel kan akımını arttırıcı etkisi olduğunu belirtmiştir.

Bu çalışmayla, vazoaaktif özelliği olduğu gösterilen calcitoninin şimdiye kadar çok çeşitli ilaçlar ve yöntemlerin denendiği ve tatminkâr sonuçların alınmadığı Raynaud sendromu gibi zor bir durumda kullanılabilecek, gelecek vaad eden bir ilaç olduğu ortaya çıkmaktadır.

(53) ALTMİŞİKİ OSTEOPOROZLU OLGUDA KOMBİNE İLAÇ TEDAVİSİ

G DİLŞEN, N. ESKİYURT, A ORAL

İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Bu çalışmada İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalına son 3 yıl içinde başvuran, klinik ve radyolojik olarak osteoporoz (OP) tanısı konmuş 40-80 yaş arasındaki 62 hastaya kombine ilaç tedavisi uygulanmış ve sonuçlar incelenmiştir.

Olgularımızın 60'ı kadın (%96.8) ve 2'si erkek (%3.2)'dir. Yaş ortalaması 52.43 dir. Çalışmada OP'un en fazla görüldüğü yaş grubu 29 olgu (%46.8) ile 51-60 yaş grubudur. Bunu 14 olguyla (%22.6) 71-80 yaş grubu 7 olguyla (%11.3) 40-50 yaş grubu, 12 olguyla (%19.3) 61-70 yaş grubu izlemiştir.

Olgularımızın 33'ü 3-6 ay, 12'si 7-12 ay, 15'i 1-2 yıl ve ikisi 2-3 yıl süreyle tarafımızdan izlenmiştir.

Hastalık yaşı 6 ay - 12 yıl arasında değişiklik göstermiştir. Ağrı ve OP'un lokalizasyonu ise 33 olguda dorsal, 41 olguda lomber, yedi olguda dorso-lomber, 17 olguda diz, dört olguda boyun ve iki olguda elde saptanmıştır.

Tüm olgularımızın 19'unda (%30.6) vertebral kompresyon fraktürü mevcut olup bunların 10'u (%52.6) tek seviyeli, dokuzu (%47.4) çok seviyeliydi. Ayrıca bu olguların birinde vertebral kompresyon fraktürü yanında kalça ve kot fraktürü de mevcuttu.

Radyolojik olarak olgularımızın altısında (%9.7) hafif, 33'ünde (%53.2) orta ve 23'ünde (%37.1) ileri derecede OP saptanmıştır.

Tüm olgularımıza 3 ile 6 ay süreyle (1)sentetik Salmon Calcitonin (Sandoz) 100 IU 15 gün süreyle hergün IM, sonra 3 ay sonuna kadar günası, 3 aydan sonra haftada 2 gün, (2) 15 günde bir IM nonhormonal anabolizan, (3) günde 1 gr kalsiyum ve (4) ayda bir IM 300.000 ünite D vitamininden oluşan bir kombine tedavi uygulanmıştır.

Bu tedavinin sonunda saptadığımız klinik parametrelere göre 17 olguda (%27.4) tam iyilik, 21 olguda (%33.9) iyi, 22 olguda (%35.5) orta, iki olguda (%3.2) ise hafif derecede iyilik gibi çok olumlu bir sonuca varılmıştır.

38 olguda (%61.3) tam ve iyi derecede iyilik elde edilerek bu tedaviyle olguların yarısından fazlası başarılı bir şekilde tedavi edilmiştir.

(54) PSORİATİK ARTROPATİDE METHOTREXATE (AMETHOPTERİN) KULLANIMI

G DİLŞEN, N ESKİYURT

İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Bir folik asit redüktaz inhibitörü olan amethopterin (Methotrexate) 10 artropatili psoriasis olgusunda kullanılmıştır. 10 olgumuzun dokuzu kadın, biri erkek olup, yaş ortalamaları 49.3 dür.

Klinik bulguların incelenmesinde orta derecede psoriasis lezyonu olan olgularımızın üçünde spondilit, birinde osteoartroz, beşinde romatoid art-rite benzer lezyonlar saptanmıştır. Bunlarda hastalık yaşı ise ortalama 7-8 yıldır.

Olgularımıza medikal tedavi olarak oral yol ile ilk 3 hafta, haftada 2 gün, günde 2 tablet olmak üzere total 10 mg/hafta; daha sonra, haftada 2 gün, günde 1 tablet olmak üzere total 5 mg/hafta amethopterin tablet (2.5 mg) verilmiştir. İlaç altı hasta 6 ay, üç hasta 7-8 ay, bir hasta da 24 ay süreyle kullanmıştır. Olgularımızda toksik reaksiyon izlenmemiş, hematolojik ve biyokimik değişiklik oluşmadığı saptanmıştır.

Tedavinin sonunda 10 olgunun psoriasis lezyonunda beş olguda çok iyi ve iyi, ikisinde orta, üçünde hafif derecede iyileşme görülmüş; buna karşılık eklem lezyonlarında (ağrı, gerginlik, şişmede azalma ve eklem hareketlerinin açısında artma) sekiz olguda tam iyileşme, ikisinde ise orta derecede iyileşme saptanmıştır.

Sonuç olarak dikkatli kontrol ile orta dereceli dozda amethopterin kullanımının etkili, emniyetli ve uygun bir tedavi olduğu vurgulanmıştır.

(55) ALGODİSTROFİDE (REFLEKS SEMPATETİK DİSTROFİ, SUDECK SENDROMU) ÇEŞİTLİ İLAÇLARIN KULLANIMI

G DİLŞEN, N ESKİYURT, A ORAL

İstanbul Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Tedavisi güç ve uzun süren hastalıklardan biri olan algodistrofi'de (Refleks Sempatetik Distrofi, Sudeck Sendromu) çeşitli ilaçlar denen-

miş, fakat en etkin ilaç bulunamamıştır. Bu çalışmada 25 olguda Calcitonin, 15 olguda adrenerjik beta bloker, 15 olguda da tetracosactide hexacetate açık yöntem kullanılarak denenmiş, sonuçlar mukayese edilmiştir.

Salmon Calcitonin (Sandoz)'in 100 IU'lık ampulleri intramüsküler olarak 20 gün süreyle her gün, sonra gün aşırı olmak üzere total 6 hafta süreyle 25 hastaya uygulanmıştır. 14 olguda (%56) çok iyi, yedi olguda (%28) iyi, dört olguda (%16) ise orta derecede olmak üzere iyileşme görülmüştür. Total olarak çok iyi ve iyi sonuç veren olguların, 25 olgunun %84'ünü oluşturduğu saptanmıştır.

Adrenerjik beta bloker, prindolol (Visken-Sandoz) 15 hastada günde 3 defa düşük dozlarla başlanarak günde 60 mg'a kadar arttırılarak 1-2 ay süreyle kullanılmıştır. Tam ve belirli iyilik bu olguların %69'unda gözlenmiştir.

Tetracosactide hexacetate (Synacthene Depot-Ciba Geigy) ise 15 olguda ilk hafta her gün, sonra haftada 3, ve takip eden haftalarda 2 gün olmak üzere 2 ay süreyle kullanılmıştır. Çok iyi ve iyi sonuç aldığımız olgular %66'yı oluşturmuştur.

Birinci gruptaki iki olguda yan etki olarak bulantı, yüze ateş basma şikayeti ortaya çıkmışsa da, tedavinin kesilmesini gerektirmemiştir. Diğer iki hasta grubunda yan etki görülmemiştir.

Tibbin çeşitli dalları içinde sık rastlanan bu hastalığın, ileri devrelerde sakatlık bırakışı gözönüne alarak erken ve en uygun tedavinin yapılmasını öneririz.

(56) KOLŞİSİNİN BAZI ROMATİZMAL HASTALIKLARIN TEDAVİSİNDEKİ BAŞARILI YERİ

N DİLŞEN, M KONİÇE, O ARAL

İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Romatoloji Bilim Dalı

Çiğdem (*Colchicum autumnale*)'den elde edilen bir alkaloid olan kolşisin yıllardan beri gut tedavisinde başarı ile kullanılan bir ilaçtır. Daha sonra ilacın antitümöral bir etkisi de olduğu gösterilmiştir. 1972 yılında ailevi Akdeniz ateşinde, 1975 yılında Behçet hastalığında etkili olduğu gösterildikten sonra kolşisinin etki mekanizmaları çok daha iyi araştırıl-

miş ve kullanım alanı genişlemiştir. Bizim kolşisin ile olan deneyimimiz 1960 yılından beri quatta, 1973 yılından beri ailevi Akdeniz ateşinde, 1976 yılından beri de Behçet hastalığı, yalancı gut ve sklerodermada olmuştur. Bu çalışmamızda yukarıda saydığımız hastalıkların kolşisin ile tedavisinden aldığımız sonuçları, ilaç dozunu ve tedavi şemalarını sunacağız. En parlak sonuçlar gut ve ailevi Akdeniz ateşinin tedavisinde alınmıştır. En olumlu etkiler gutta akut artit üzerine, ailevi Akdeniz ateşinde ise ateş, karın ve göğüs ağrısı üzerine olmuştur. Diğer hastalıklardaki artrit üzerine olan etkisi ise çarpıcı olmamıştır. Kolşisinin bu başarıları yanında ailevi Akdeniz ateşinde amiloidoz oluşumunu önlemesi, geciktirmesi hatta gelişmiş olan amilodiazun hafiflemesi söz konusudur. Bütün bu sonuçlara bakarak kolşisin her hekimin kullanabileceği kıymetli bir ilaç olarak kabul edilmelidir.

(57) SEFTRIAKSON ÇÖZELTİLERİNDE FİZİKSEL DEĞİŞİKLİKLER

R TÖZÜN¹, A KARTANER², Ş GEÇGİL²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı

2- Marmara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Teknoloji Anabilim Dalı

Seftriakson (Rocephin)'in 1.000-10.000 µg/ml arasında çeşitli konsantrasyonlarda 5-6 ve 7 pH değerlerine tamponlanmış distile su, çeşme suyu, kaynatılmış-soğutulmuş çeşme suyu, kaynatılmış soğutulmuş distile su ve serum fizyolojik yardımı ile çözeltileri hazırlanmıştır. Numuneler oda ısısında, ışıktaki, karanlıkta ve buzdolabında 6 ay süre ile bekletilmiş ve pH değerleri ile fiziksel değişiklikleri saptanmıştır.

16 numune ile çalışılmış, 6 ay buzdolabında bekletilen numunelerin pH'ları taze hazırlananlara göre en fazla 0.8 sapma göstermiştir. Taze hazırlandığı zaman renksiz, berrak olan çözeltiler 2-3 gün içinde hafif sararmaya başlamış; 6 ay bekletildikten sonra çözeltilerin renkleri koyulaşmış ve dipte çökelti oluşmuştur. Kaynatılmış soğutulmuş distile su, çeşme suyu ve kaynatılmış soğutulmuş çeşme suyu ile 10.000 µg/ml konsantrasyonda hazırlanan çözeltiler daha süratli bozulmuş; 6 ay sonunda koyu turuncu renk ve tipte hacimli çökelti oluşmuştur.

(58) İNSANLARDA MİDE ADENOKARSİNOMALARINDA TÜMÖR DOKUSU VE KARACİĞER GLUTATHIONE DÜZEYLERİNİN ÖNEMİ

A ENGİN, Z FERAHKOŞE

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Bu çalışmada, mide adenokarsinoması bulunan hastalarda tümör ve karaciğer dokusu bazal glutathione (GSH) düzeyleri ölçülmüş ve sonuçlar antineoplastik tedavi ve GSH metabolizması arasındaki ilişki açısından tartışılmıştır.

Tümör dokusu ortalama GSH değeri 0.791 ± 0.072 mg/g yaş doku, tümörlü midenin normal histolojik yapı gösteren glandüler mukoza bölümünde GSH düzeyi ise 0.719 ± 0.047 mg/g yaş doku olarak tespit edilmiştir. Buna karşılık normal kontrollarda glandüler mukoza ortalama GSH miktarı 1.709 ± 0.135 mg/g yaş doku olup test grubu ile arasındaki fark, tümörlü konakta midenin mukozal detoksifikasyon kapasitesinin azaldığını göstermektedir.

Diğer taraftan, normal kontrollarda 2.378 ± 0.260 mg/g yaş doku olarak elde edilen karaciğer GSH miktarının mide karsinomalı hastalarda 1.669 ± 0.098 mg/g yaş dokuya düştüğü tespit edilmiştir. Ayrıca, 5-fluorouracil (5-FU) ile birlikte 1-(2-chloroethyl)-3-(4-methyl-cyclohexyl)-1-nitrosourea (Methyl-CCNU) verilen gastrik karsinomalı hastalarda ortalama karaciğer GSH'nun 0.953 ± 0.109 mg/g yaş doku olduğu ve bunun her iki gruptan da daha düşük bulunduğu görülmüştür. İstatistiksel değerlendirmede önemli bulunan bu azalma, antitümör tedavide terapötik indeksi etkileyici bir faktör olarak düşünülmektedir.

(59) JİNEKOLOJİK OPERASYONLARDA PROFİLAKTİK CEFTRIAZONE KULLANIMI

**F BUYRU¹, K TÖRECİ², L İBRAHİM¹, A TURFANDA¹,
E BENGİSU¹, G AKTAN², ET ÇETİN², R GÜRAY¹**

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Jinekolojik operasyonlar sonrasında görülen infeksiyon etkenlerinin saptanması ve preoperatif profilaksi uygulamanın infeksiyonları önlemedeki rolünün araştırılması amacıyla, operasyon geçiren hastalardan alınan idrar, insizyon yeri ve stumph materyellerinin incelemesi yapılmıştır.

Çalışma kapsamına alınan 50 hastaya ait muayene maddeleri aerop ve anaerop kültür yöntemleri ile incelenmiş, izole edilen etken mikroorganizmalara antibiyotiklere duyarlılık deneyi uygulanmış ve sonuçlar kontrol grubu ile karşılaştırılmıştır.

(60) SECTIO OLGULARINDA PROFİLAKTİK CEFTRIAZONE KULLANIMI

**K TÖRECİ¹, Ö YALÇIN², M YAYLA², G AKTAN¹,
S BERKMAN², ET ÇETİN¹, F BUYRU², M ŞENGÜL³**

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

3- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Sectio operasyonlarından sonra görülen febril morbidite sıklığı diğer jinekolojik operasyonlara göre oldukça fazladır. Sectio sonrası görülen infeksiyon etkenlerinin saptanması ve profilaktik ceftriazone uygulamasının etkileri araştırılmıştır. Profilaksi uygulanmış hasta grubundan alınan idrar, insizyon yeri ve servikal kanal materyellerinin mikrobiyolojik incelenmesi yapılmıştır.

Bu amaçla çalışma kapsamına alınan 60 hastaya ait muayene maddeleri aerop ve anaerop kültür yöntemleri ile incelenmiş, izole edilen etken mikroorganizmalara antibiyotik duyarlılık deneyi uygulanmıştır. Kontrol grubu ile hasta grubundan elde edilen veriler karşılaştırılmıştır.

(61) SEZARYENDE GENİŞ SPEKTRUMLU ANTİBİYOTİK PROFİLAKSİSİ

S BEKSAÇ, T DURUKAN, C B URMAN

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Hacettepe Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı servisinde 3 aylık süre içerisinde sezaryen olan 110 hastadan protokol numaralarının son numaralarına göre 44 hastaya piperacillin, 36 hastaya ceftriaxone, 30 hastaya clindamycin ve netilmicin kordon kleplendikten sonra intravenöz olarak uygulanmıştır.

Tüm hastalar postoperatif febril morbidite yönünden izlenerek gruplar birbirleriyle kıyaslanmıştır. Kliniğimizde daha önceki bir çalışmada kontrol grubu kullanıldığından bu araştırmaya kontrol hastaları alınmamıştır. Her üç grupta febril morbidite ikişer hastada saptanmıştır. Toplam olarak dört üriner enfeksiyon, iki endometrit gözlenmiştir. Oranlar %1'in altında olup istatistiki olarak anlamsız bulunmuştur.

Bu çalışmaya göre geniş spektrumlu antibiyotiklerin tek doz olarak profilakside uygulanımının enfeksiyöz morbidite yönünden sezaryende çok etkin bir yöntem olduğu sonucuna varılmıştır.

(62) ACİL SEZARYEN GEREKEN DURUMLARDA MEZLOCILLIN İLE PROFİLAKSİ UYGULAMASI

Ü ÖZEKİCİ, T YILMAZ, M ULUSOY

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

5 Şubat 1986-5 Ekim 1986 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniğinde yapılan 64 Acil sezaryen olgusundan 39'unda kordon klampını takiben 2 gr İ.V. mezlocillin uygulanmıştır. Geri kalan 25 olgu ise profilaktik antibiyotik uygu-

lanması yapılmayarak kontrol grubu olarak kabul edilmiştir.

Mezlocillin uygulanan olguların ikisi araştırma grubundan çıkarılmak zorunda kalmıştır. Kontrol grubuyla karşılaştırıldığında etkinlik, hastanede yatma süresinin azalması, morbiditede düşüş ve ekonomik oluşu gibi avantajları gözönünde bulundurularak mezlocillin ile acil sezaryenlerde profilaksi yapılmasının tercih edilebilecek bir yöntem olduğu sonucuna varılmıştır.

(63) PEROPERATİF ANTİBİYOTİK İRİGASYONU İLE SEZARYEN SONRASI ENFEKSİYON RİSKİNİN AZALTILMASI

Ü ÖZEKİCİ

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Çalışmamızda peroperatif antibiyotik irigasyonu ile sezaryen sonrası enfeksiyon riskinin azaltılabileceği gösterilmek istenmiştir. Bu amaçla 5 aylık bir süre içinde kliniğimizde gerçekleştirilen 57 sezaryen olgusu üç gruba ayrılarak ilk 19 olguda cefotaxime, ikinci 19 olguda mezlocillin, son 19 olguda ise serum fizyolojik ile cavum uteri, alt segment insizyon yeri, mesane flepi, barsaklar, periton ve cilt altı yıkanmıştır. Serum fizyolojik ile karşılaştırıldığında genel enfeksiyon ve yara enfeksiyonu oranlarında antibiyotik ile yıkanmış olgularda anlamlı bir azalma olduğu görülmüştür. Antibiyotikler arasında sonuçlar yönünden bir fark görülmemiştir. Antibiyotik irigasyonunun sezaryen sonrası enfeksiyon riskini azaltmakta kullanılabilecek etkin ve emin yöntemlerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

(64) JİNEKOLOJİK OPERASYONLARDA PROFİLAKTİK CEFOTAXIME UYGULAMASI

Ü ÖZEKİCİ, M ULUSOY, T YILMAZ

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

7 Mayıs 1986-7 Mart 1987 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniğinde jinekolojik ope-

rasyon geçiren 138 olgu iki gruba ayrılarak incelenmiştir. İlk grubu oluşturan 70 olguda preoperatif 2 gr. cefotaxime I.V. olarak uygulanmıştır. 68 olgudan oluşan ikinci grupta ise postoperatif 5 gün 4×1 gr/günde ampicillin kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar literatürle karşılaştırılmıştır. Postoperatif uzun süreli antibiyotik uygulamasına göre daha pratik, ucuz ve aynı derecede etkili olması nedeniyle jinekolojik operasyonlarda profilaktik olarak 2gr. cefotaxime uygulamasının uygun ve etkin bir yöntem olduğu görüşüne varılmıştır.

(65) ABDOMİNAL HİSTEREKTOMİLERDE TEK DOZ METRONİDAZOL İLE PROFİLAKSİ

Ü ÖZEKİCİ, O YÜCEL, T YILMAZ

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

10 Eylül 1986-23 Mart 1987 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniğinde yapılan 34 abdominal histerektomi olgusundan 20'sinde preoperatif olarak 2 saat önce 1 gr metronidazol (Biteral) I.V. 14'ünde ise I.V. olarak plasebo uygulanmıştır. Sonuçlar literatürle karşılaştırılmıştır. Olgu sayısı yeterince geniş olmamakla beraber, sonuçlar değerlendirildiğinde abdominal histerektomi öncesi 1 gr metronidazol uygulamasının postoperatif enfeksiyon olasılığını azaltabileceği kanısına varılmıştır.

(66) JİNEKOLOJİK AKUT PELVİK İNFLAMATUAR HASTALIKLARDA (AKUT PID) KLİNİK TUTUM

S BİLGİN¹, B S SAYLI², S DEĞER¹, Ş ÖZKAN³

1- Ankara Hava Hastanesi, Kadın Doğum Kliniği

2- Ankara Üniversitesi, Genetik Bilim Dalı

3- Ankara Üniversitesi, Mikrobiyoloji ve Parazitoloji Anabilim Dalı

Hastanemiz Doğum ve Kadın Hastalıkları servisinde toplumumuz için önemli bir halk sağlığı problemi olan PID'in prevalansı araştırılmıştır. Tedavilerinde elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

15.2.1986-15.5.1986 tarihleri arasında Polikliniğimize başvuran 1860 hastadan 305(%16.4)'ine kronik PID, 19(%1)'una akut PID tanısı konulmuştur. Kronik PID olguları ayaktan tedavi edilmiştir. Akut PID olguları ise hastaneye yatırılarak parenteral ilaç (cefoperazone amp. 2x2 gm./günde İ.V. ilk 48 saat için; daha sonra 2x1 gm./günde İ.V. 5-7 gün için) tedavisine alınmışlardır. Hastalar ortalama 7-10 gün sonra tümünde iyilik gözlenerek taburcu edilmişlerdir. İlaç tedavisi yanında ayrıca hastalara genel durumlarını destekleyici tedbirler götürülmüştür. Alınan sonuçlar oldukça memnuniyet verici bulunmuştur.

(67) GEBE KADINLARDA VE EVLENMEMİŞLERDE KANDİDOZ İNSİDENSİNİN ARAŞTIRILMASI

Ö KASIMOĞLU¹, G AKTAN¹, Y SALİHOĞLU²,
E BENGİSU², ET ÇETİN¹, F SEVİLEN², M ŞENGÜL³,
F BUYRU²

- 1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
- 2- İstanbul Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı
- 3- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikroorganizma Kültür Koleksiyonları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜKENS)

Vulvovajinit ve vajinite neden olan *Candida* türlerinin etken olduğu kandidoz olgularına gebe kadınlarda, bekar kadınlara oranla daha sık rastlanmaktadır. Literatürde %30 olarak belirtilen gebelerdeki görülme sıklığının ülkemizdeki durumunu belirlemek gerekmektedir.

Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı'nda "kandidoz" klinik tanısı ile 50 gebe ve 50 bekâr kadından alınan muayene maddeleri Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda mikolojik kültür yöntemleriyle incelenmiştir.

Bu amaçla:

- 1- Kandidoz klinik tanısı ile muayene maddeleri alınmış.
- 2- Mikolojik kültür yöntemleriyle *Candida* türleri araştırılmış,
- 3- Gebe ve bekâr kadınlardan alınan sonuçlar karşılaştırılmıştır.

(68) İLKOKUL ÇOCUKLARININ BOĞAZ FLORASINDA B GRUBU BETA HEMOLİTİK STREPTOKOK İNSİDENSİ VE PENİSİLİNİN ETKİSİ

**R BERKİTEN¹, N UZEL², M SİDAL², A KÖROĞLU¹,
ET ÇETİN¹**

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
2- İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Enstitüsü

Nisan 1984, Ekim 1984, Ocak 1985, Nisan 1985'de 8-11 yaş grubu 502 ilkokul çocuğunda beta hemolitik streptokok insidensini belirlemek için boğaz salgısı kültür yapılarak incelenmiştir. Elde edilen beta hemolitik streptokokların A, B ve Non A-Non B gruplarından olduğu tayin edilmiştir. Bütün gruplardan beta hemolitik streptokok ve B grubundan olan beta hemolitik streptokok sayı ve oranları sırasıyla 1. taramada 128 (%25) ve 6 (%1); 2. taramada 122 (%24) ve 50 (%10); 3. taramada 131 (%26), ve 32 (%6); 4. taramada 56 (%11) ve 22 (%4) olarak bulunmuştur. Beta hemolitik streptokok izole edilen tüm çocuklara 1.200.000 Ü benzathin penicillin G (BPG) İ.M. yapılmış ve 15 gün sonra 2. kültür için boğaz salgısı alınmıştır. B grubu streptokok üreyenlere 2. doz BPG uygulanmış ve 15 gün sonra 3. kez kültür için boğaz salgısı alınmıştır. B grubu streptokokların boğazdan eradike edilmesinde bir doz BPG'nin %77 oranında, iki doz BPG'nin %100 oranında etkin olduğu görülmüştür.

(69) A GRUBU BETA HEMOLİTİK STREPTOKOKLARA BENZATHIN PENICILLIN G'NİN ETKİNLİĞİ

**M SİDAL¹, N UZEL¹, R BERKİTEN², V SAVAŞ²,
ET ÇETİN²**

1- İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Enstitüsü
2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Nisan 1984, Ekim 1984, Ocak 1985, Nisan 1985'de 8-11 yaş grubu 502 ilkokul çocuğunun boğaz salgısı kültürü inelemleri yapılmıştır.

Birinci taramada 105 (%21), 2. taramada 27 (%5.4), 3. taramada 76 (%13.9), 4. taramada 22 (%4.3) çocuktan A grubu beta hemolitik streptokok (GABHS) izole edilmiştir. GABHS izole edilenlere 1.200.000 Ü benzathin penicillin G (BPG) İ.M. uygulanmış ve 15 gün sonra ikinci kez kültür için boğaz salgısı alınmıştır. GABHS üreyenlere 2. kez BPG yapılmış ve 15 gün sonra 3. kültür için boğaz salgısı alınmıştır. Birinci taramada bir defa BPG uygulaması ile %98, ikinci defa uygulama ile %100 oranında GABHS'ların boğaz florasından kaybolduğu, bu oranların 2. taramada %83 ve %100, 3. taramada %81 ve %80, 4. taramada %71 ve %20 (5 çocuktan birinde kültür negatif olmuştur) olduğu saptanmıştır.

(70) AKUT ROMATİZMAL ATEŞ TANI VE TEDAVİSİNDE BOĞAZ KÜLTÜRÜNÜN YERİ

**B TANMAN, T ERTUĞRUL, T CANTEZ, R EKER,
M KARABÖCÜOĞLU**

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Kardiyoloji Bilim Dalı

1975-1983 yılları arasında kesin akut romatizmal (ARA) ateş tanısıyla yatırılan 182 vakanın %88'inde ASO titresi yüksek bulunmuştur. Boğaz kültürü yapılan 79 vakanın ise ancak %8'inde beta hemolitik streptokok (BHS) üretilmiştir. Geri kalanında normal boğaz flora bakterileri (NBFB) üremiştir. Beta hemolitik streptokok üreyen iki vakanın birinde ASO titresinde yükselme saptanmamıştır. 1983-1986 yılları arasında yatırılan 60 ARA vakasının %78'inde ASO titresi yüksek bulunmuş ancak vakaların %50'sinde yapılan boğaz kültüründe iki vakada BHS üremiş ve bu vakalarda da ASO titresi normal sınırların altında kalmıştır. Bununla beraber bu grupta NBFB üreyen 27 vakanın %50'sinde kısa süreli penisilin kullanımı hikayesi vardır. Hastaların hepsine ARA tedavisinin gereği olarak penisilin uygulanmıştır. Bu retrospektif değerlendirmeye göre mevcut koşullarda ARA tanımı ve tedavisinde boğaz kültürü yapmanın gerekli olmadığı sanısına varılmıştır.

(71) İNFEKTİF ENDOKARDİTTE ANTİBİYOTİK UYGULAMASI

T ERTUĞRUL, B TANMAN, T CANTEZ, R EKER,
O ÇETİNKAYA

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Klinik bulgulara dayandırılarak infektif endokardit tanısı konulan 40 vakanın %60'ında tanı hemokültür ile doğrulanmıştır. Böylece kesin tanı konulan 24 vakanın kan kültürlerinde *Enterobacter*, *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus albus*, Gram negatif çomaklar, *Pseudomonas aeruginosa*, *E.coli*, alfa hemolitik streptokok ve *Salmonella* cinsinden mikroorganizmalar üremiştir.

Hemokültür sonucu gelmeden önce tüm hastalara penicillin, methicillin ve gentamicin kombinasyonundan oluşan antibiyotik uygulamasına başlanmış ise de kültürlerin %46'sında üreyen mikroorganizmaların penicillin'e, %79'unda methicillin'e, %42'sinde de gentamicin'e dirençli olduğu belirlenmiştir. Böylece rutin uygulanan antibiyotik kombinasyonu duyarlılık testi sonuçlarına göre düzenlenerek hastalar prognoz açısından değerlendirilmiştir.

(72) ÇOCUKLARDA İDRAR YOLU İNFEKSİYONLARININ TEDAVİSİNDE AMOKSİSİLİN+KLAVULANAT KOMBİNASYONU İLE BİR KLİNİK ÇALIŞMA

S EMRE¹, F TANMAN¹, A ŞİRİN¹, R KEBUDİ¹,
Ö ANĞ², A KAYGUSUZ²

1- İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Son yıllarda beta laktamaz oluşturan mikroorganizmaların neden olduğu idrar yolu infeksiyonlarının sıklığı artmış ve ampisilin, sefalekssin, karbenisilin gibi antibiyotiklere karşı direnç gelişmiştir. Çocuklarda etkeni bilinmeyen idrar yolu infeksiyonlarının tedavisinde ampisilin yakın za-

mana kadar ilk seçilecek ilaçlardan iken, ampisiline direnç gelişmesi sonucu etkinliği azalmıştır. Amoksisilin için de benzer bir durum söz konusudur. Zamanında, yeterince etkin biçimde tedavi edilmeyen idrar yolu infeksiyonlarının özellikle 5 yaşın altındaki kız çocuklarda parenkimal nedbeleşme ve kalıcı böbrek zararı yapabildiği de bilinmektedir. Bu yaş grubunda çoğu kez kültür ve antibiyogram sonuçları beklenmeden antibiyotik tedavisi verildiğinden etkin ve güvenli bir antibiyotiğin seçilmesi gereklidir. Gerek basit, gerekse tekrarlayan ve hazırlayıcı bir nedene bağlı idrar yolu infeksiyonlarında amoksisilin + klavulanat (beta laktamaz inhibitörü) (Augmentin) kombinasyonunun etkinliğini araştırmak üzere bu çalışma planlanmıştır. Polikliniğe idrar yolu ineksiyonu ile başvuran hastalardan idrar kültürü alındıktan sonra amoksisilin + klavulanat verilmiştir. İlk kültür, tedavinin 3. günü alınan kontrol kültür ve 10 günlük tedavinin bitiminden 48-72 saat sonra alınan kontrol kültürler değerlendirilmiştir. Tekrarlayan, hazırlayıcı nedene bağlı infeksiyonları olan hastalar da aynı şekilde çalışma kapsamına alınmıştır. Amoksisilin + klavulanatın etkeni bilinmeyen idrar yolu infeksiyonlarının tedavisinde seçilecek ilaçlar arasına alınıp alınamayacağı tartışılmıştır.

(73) KRONİK BÖBREK YETERSİZLİKLİ ÇOCUKLARDA ENFEKSİYON VE DİALİZ SÜRESİNCE ANTİBİYOTİK UYGULAMASI

F TANMAN, S EMRE, Ö GÖRGÜN, T YEŞİLBK

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı.

Kronik ve akut böbrek yetersizliği olan hastalar nefroloji bilim dalımız hasta popülasyonunun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Kronik böbrek yetersizlikli olan hastalar içinde kronik piyelonefritli olanlar tüm hastaların %45'i kadardır. Bunun yanında, diğer nedenlere bağlı kronik böbrek yetersizliği olan çocuklarda da antibiyotik uygulamasını gerektiren enfeksiyonlar sık olarak görülmektedir. Bunlar arasında periton diyalizi uygulanan hastalarda antibiyotikler, özellikle nefrotoksik ve ototoksik olabilen aminoglikozidlerin dozlarının veya, verilme aralıklarının modifiye edilme zorunluğu kaçınılmazdır. Yeterli, etkin kan düzeylerine erişememe yanında, toksik yan etkilere de yol

açabilme gibi iki yönlü sakıncayı içinde taşıyan bu doz ayarlanması yaklaşımında en iyi yol gösterici kuşkusuz kan antibiyotik düzeylerinin gerekli sıklıkla saptanabilmesidir. Ancak kan düzeylerine bakılabilmek olanaklarının bulunmadığı koşullarda, uygulanabilecek en az hatalı klinik yöntem, kullanılan antibiyotiklerin farmakodinamik ve farmakokinetik özelliklerini dikkate alarak doz ayarlamasıdır. Konu, gentamisin örnek olarak alınarak tartışılacaktır.

(74) NEFROTİK SENDROMLU, ÇOCUKLARDA ENFEKSİYONLAR

A ŞİRİN, S EMRE, F TANMAN, F ONAT

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı

Nefrotik sendromlu çocuklarda hastalığın başlangıcında ve seyri sırasında enfeksiyonların sık görüldüğü ve bunların hastalığın tedavisinde gecikmelere yol açtığı gibi bazan ölümcül de olabileceği bilinmektedir. Nefrotik sendromlu hastalarda sıklık sırasına göre üriner enfeksiyonlar, peritonit, deri enfeksiyonları ve diğer sistemlere ait enfeksiyonlar görülmektedir. Bu çalışmada izlediğimiz nefrotik sendromlu çocuklarda enfeksiyon sıklığı, etken olan ajan patojenler ve tedavi problemleri incelenmiş ve sonuçlar tartışılmıştır.

(75) KONJENİTAL VE EDİNSEL KALP HASTALIKLARINDA GÖRÜLEN İNFEKSİYONLARDA ANTİBİYOTİK UYGULAMASI

**T CANTEZ, B TANMAN, T ERTUĞRUL, R EKER,
F AKICI**

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Kardiyoloji Bilim Dalı

1986 yılında İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Kardiyoloji Bilim Dalına yatan 250 hastadan 114'ü (%45.6) kalp hastalığı+enfeksiyon nedeniyle yatırılmıştır. Bu hasta-

lardan, 57'si (%50) bronkopnömoni olan, 73'ünde (%64) alt solunum yolları hastalıkları saptanmıştır. Hastaların %74'üne tek başına ampicillin, diğerlerine kombine antibiyotik tedavisi uygulanmıştır. Bu grupta mortalite oranı %16 olarak bulunmuştur.

Üriner sistem enfeksiyonu olan 15 (%13.7) hastanın idrar kültürlerinde *Klebsiella*, *Escherichia coli*, *Proteus* üremiştir. Kültür sonuçlarına göre amikacin veya cefotaxime kullanılmış, mortalite %0.6 olarak bulunmuştur.

16 (%14) hastada AGE saptanmıştır. Kültürlerinde *Salmonella typhimurium* üremiş ve amikacin kullanılmıştır. Mortalite %0.5 olarak bulunmuştur.

Bir hasta (%0.8) beyin absesi nedeniyle yatırılmıştır. Hu hastada kombine antibiyotik tedavisi uygulanmış, infeksiyon salah ile sonuçlanmıştır.

Toplam mortalite oranı bir yılda %8 olarak saptanmıştır.

(76) HAYATIN İLK İKİ YILINDA İNFEKSİYONLAR

M SIDAL¹, N SALMAN¹, F DARENDELİLER², R DİŞÇİ³

1- İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Enstitüsü

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

3- İstanbul Tıp Fakültesi, Toplum Sağlığı Anabilim Dalı

Bu çalışma, hayatın ilk 2 yılında görülen infeksiyonların dağılımını ve infeksiyon sıklığı üzerine etken olan cinsiyet, sosyoekonomik durum, okula veya ana okuluna giden kardeş sayısı, beslenme şekli ve mevsimler gibi faktörleri araştırmak üzere planlanmıştır. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı polikliniğine müracaat eden 0-24 ay arası 1716 erkek, 1283 kız çocuk incelemeye alınmıştır.

İnfeksiyonlar arasında üst solunum yolu infeksiyonu %28 oranıyla en sık olarak saptanmıştır. İnfeksiyon hastalıklarının çoğunda mevsimler ve aylara göre anlamlı bir dağılım mevcuttur. Ana okuluna giden kardeş sayısı arttıkça, üst solunum yolu infeksiyonlarında da anlamlı bir artış saptanmıştır. Üriner infeksiyon hariç diğer infeksiyonlar belirli yaş gruplarında daha sıktır. Ateş anlamlı bir sıklıkta infeksiyon hastalıklarına eşlik etmiştir. Gastroenterit 2. ve 3. PEM'da daha sık olarak bulunmuştur. Cinsiyet ve hastalıkların görülme oranı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bulgularımız, bu konuda yazılmış literatürlere genel olarak uygunluk göstermiştir.

(77) AKUT BAKTERİYEL MENENJİTLİ ÇOCUKLARDA KLİNİK VE LABORATUVAR BULGULAR

I. YALÇIN, Ü. ÖNEŞ, N. KESKİN, G. ÇOM, A. MOTRO

İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Bakteriyel menenjitler her yaşta hayatı tehdit eden bir enfeksiyondur. Acil ve uygun tedavi prognozu büyük ölçüde etkiler. Akut bakteriyel menenjitlerin yaklaşık %80'i çocukluk yaş grubunda görülür. Gerek mortalitenin yüksekliği, gerekse sekellerin sık olması nedeniyle günümüzde de bu hastalık hala önemini korumaktadır. Yenidoğan ve süt çocukluğu döneminde klasik menenjit bulgularının olmaması hastalığın tanınmasını güçleştirmektedir. Bu çalışmada 1986 yılı boyunca İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Kliniği Enfeksiyon servisine akut bakteriyel menenjit tanısı ile yatan 56 olgu klinik ve laboratuvar bulguları yönünden incelenmiş ve bu bulgularla prognoz arasındaki ilişkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Olgularımızda kız erkek oranı eşit olup yaş ortalaması 4 yaş olarak bulunmuştur. Vakalar klinik bulgulara göre yenidoğan, süt çocukluğu ve 2-14 yaş olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır.

Sonuç olarak, her bir yaş grubunda klinik bulgular, laboratuvar, prognoz ve sekeller açısından farklı sonuçlar elde edilmiştir. Hastanın yaşı, tedaviye başlama süresi, ve uygun antimikrobiyal tedavi, etken mikroorganizmanın cinsi prognozu etkileyen faktörler olarak belirlenmiştir.

(78) ONKOLOJİK HASTALIĞI OLAN FEBRİL-NÖTROPENİK ÇOCUKLARDA CEFTRIAZONE-AMİKACIN KOMBİNASYONU İLE ALINAN SONUÇLAR

**Ö. DEVECİOĞLU, S. ANAK, L. AĞAOĞLU, A. SAĞLAM,
G. GEDİKOĞLU**

İstanbul Tıp Fakültesi, Pediatrik Hematoloji/Onkoloji Bilim Dalı

İstanbul Tıp Fakültesi, Pediatrik Hematoloji/Onkoloji Bilim Dalı²
nda 1985-1986 yıllarında yatan febril-nötropenik ve onkolojik hastalığı

olan 20 çocuğa amprik olarak ceftriaxone-amikacin kombinasyonu uygulanmıştır. 9 (%45)'u kız, 11 (%55)'i erkek, yaş ortalaması $6,83 \pm 3,63$ ve yaş grubu 2,5-13 olan hastaların dördü lenfomadan lösemiye transmisyon, onikisi akut lenfoblastik lösemi, üçü akut miyelositik lösemi, biri de endodermal sinustümörü tanısıyla izlenmiştir Ceftriaxone 100 mg/kg/gün (2 dozda), amikacin 10-15 mg/kg/gün (2-3 dozda) $12 \pm 4,03$ gün kullanılmıştır. Ateş süresi $4,1 \pm 3,02$ gün olarak saptanmıştır. Hastalar başta solunum şikâyeti-öksürük olmak üzere, ağrı, kanama, solukluk, ve değişik diğer şikâyetlerle başvurmuşlardır. Başlanıçta Mutlak Nötrofil Sayısı (MNS) ortalama $299 \pm 466/\text{mm}^3$ idi. Tedavi esnasında hematolojik-biyokimyasal parametrelerde MNS yükselmesi dışında önemli bir değişiklik olmamıştır. Bu antibiyotik kombinasyonunun etkinlik derecesi %70 olarak bulunmuştur; üç olguda SGOT/SGPT yükselmesi, beş olguda kusma, bir olguda ishal önemli yan etkiler olarak belirlenmiştir. Sonuçlar literatür ışığında değerlendirilmiştir.

(79) TEDAVİYE DİRENÇLİ BİR İNFANTİL KALA-AZAR VAKASI

İ YILDIZ¹, A SAY², Z İNCE², S AKDEVELİOĞLU²

1- Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

2- Şişli Etfal Hastanesi, III. Çocuk Kliniği

Yirmi gündür düşmeyen yüksek ateş, anemi ve hepatosplenomegali ile Sivas'tan gelen on aylık erkek hastaya kliniğimizde yapılan tetkikler sonucu kala-azar tanısı konmuş, 5 değerli bir antimon bileşiği olan meglumin antimoniate (Glucantim) ile tedaviye alınmıştır. Birinci ve ikinci kürden sonra dalak ponksiyonu yapılarak seyrek de olsa *Leishmania*'lar görüldüğünden, üç kür Glucantim tedavisi uygulanmıştır. Üçüncü kür sonunda halen splenomegalinin devamı ve dalak ponksiyonunda *Leishmania*'ların görülmesi üzerine Glucantim tedavisine dirençli kala-azar vakası kabul edilerek sunulması uygun görülmüştür. Literatürde dirençli vakalar gözden geçirilmiştir.

(80) İMMÜN SÜPRESİF ALAN HASTALARDA İNTRATEKAL SİTOSTATİK TEDAVİ ESNASINDA PROFİLAKTİK TEDAVİLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

İ YILDIZ, L SAĞLAMER, L ULUKUTLU

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

1977-1987 yılları arasında santral sinir sistemi (SSS) profilaksisi veya SSS infiltrasyonu nedeni ile intratekal tedavi alan akut lenfoblastik lösemi (ALL) ve non-Hodgkin lenfoma (NHL) vakalarında lomber ponksiyon sonrasında pürülan menenjit insidensi araştırılmış, tek doz sulfadoxine (25 mg/kg) i.m. ile 3 gün ceftriaxone (50-75 mg/kg/gün) i.m. tedavilerinin koruyuculuğu karşılaştırılmıştır. Bir veya daha fazla lomber ponksiyon uygulanan 125 ALL (38 kız, 87 erkek) ve 30 NHL (6 kız, 24 erkek) vakasının yaş dağılımı 2-14 arasındadır. Toplam 155 hastada 702 lomber ponksiyon sonucunda 11 pürülan menenjit gözlenmiş, biri sulfadoxine altında, biri ceftriaxone uygulanan grupta, üçü oral ampicillin vb. antibiyotik kullanılanlarda, diğerleri ise profilaktik antibiyotik almayan hastalarda gelişmiştir. 11 menejitli hastanın üçünde menenjit etkeni izole edilebilmiş, 2 vakada *Pseudomonas* ve 1 vakada *Klebsiella* cinsinden bakteri üretilmiştir. Menenjit olan hastalar intratekal tedavi sırasında lökopenik (ort: 4600/mm³) bulunmuşlardır.

(81) AMPİSİLİN+ SULBAKTAM ALAN YENİDOĞANLARDA İDRAR VE SERUM BETA-2 MİKROGLOBULİN DÜZEYLERİ

A ANARAT, M SATAR, N AKSARAY, G ALTINTAŞ

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Yenidoğan ünitelerinde, kan değişimi, aspirasyon pnömonisi, asfiksi, prematürite gibi bazı durumlarda bebeklerin ciddi bir enfeksiyonu

olmadığı halde, ünitelerin şartları da gözönüne alınarak profilaktik antibiyotik uygulaması yapılabilmektedir. Bu durumlarda daha geniş spektrumlu penisilin grubu ilaçlar tek olarak ya da aminoglikozidlerle birlikte verilmektedir.

Bu çalışma, geniş spektrumlu ve emniyetli kullanıma sahip ampisiline, beta laktamazi inhibe eden sulbaktamın eklenmesi ile yenidoğan bebeklerdeki böbrek fonksiyonlarının ne ölçüde etkilendiğini görmek amacı ile yapılmıştır. Nefrotoksik etkinin belirlenmesi ve izlenmesinde serum kreatinin, BUN ve idrar bulgularında bozukluk ancak ileri derecede toksisite durumunda görülebileceği için, bunların yerine daha hassas ve renal toksisiteyi daha erken dönemde gösterebilecek Beta-2 mikroglobulin (Beta-2 MG) tayini tavsiye edilmektedir. Glomerüler filtrasyon hızı azaldığında, Beta-2 MG serum seviyesi artarken, idrardaki artış tubuler disfonksiyonu gösterir.

Bu çalışmada yaşları 1-9 gün arasında değişen, ciddi bir enfeksiyonu olmayan, 3-10 gün süre ile 75 mg/kg/gün 2:1 oranında ampisilin+sulbaktam (Duocid) alan 14 yenidoğanda tedavi öncesi ve sonrası idrar ve serumda Beta-2 MG düzeyleri tayin edilmiştir. İdrarda Beta-2 MG ortalamaları tedavi öncesi 262 ± 69 ng/ml, tedavi sonrası 378 ± 98 ng/ml olup, tedavi sonunda artış olmasına rağmen istatistiksel olarak önemli bulunmamıştır ($P > 0.05$). Serum Beta-2 MG ortalamaları tedavi öncesi 2.53 ± 0.43 mg/ml, tedavi sonrası 3.06 ± 0.62 mg/ml olup yine istatistiksel olarak önemsiz bulunmuştur ($P > 0.05$).

Bu çalışma ile, yenidoğan döneminde kısa süreli ve düşük dozlarda ampisilin+sulbaktamın kullanılması ile böbrek fonksiyonlarında önemsiz değişiklikler olduğu gösterilmiştir. Ancak daha uzun süreli ve daha yüksek doz kullanılması halinde dikkatli olunması gerektiği kanısına varılmıştır.

(82) ÇOCUKLUK ÇAĞINDAKİ ÜRİNER SİSTEM ENFEKSİYONLARINDA AMOKSİSİLİN+KLAVULANİK ASİT TEDAVİSİ

A ANARAT, N AKSARAY, G ALTINTAŞ, M SATAR

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Amoksisilin+klavulanik asit (Augmentin), geniş spektrumlu ve bakterisit etkili bir antibiyotik olan amoksisilin ile beta-laktamaz enzimle-

rini irreversibl olarak inhibe eden potasyum klavulanatın kombinasyonudur. Beta laktamaz üreten Gram negatif bakterilerin neden olduğu üriner sistem enfeksiyonlarında amoksisiline klavulanik asit eklenmesiyle daha iyi neticeler alınabileceği 1980 yılından sonraki literatürlerde sıklıkla yer almaktadır.

Kliniğimizde, yaşları 1-13 arasındaki üriner sistem enfeksiyonlu 30 çocuğa, 62.5 mg/kg/gün dozu ile günde 3 defada ve 10 gün süreyle amoksisilin + klavulanik asit kullanılmıştır. Bu hastalardan 20'si ilk kez ve komplikasyonsuz üriner sistem enfeksiyonu geçirirken, 10'u rekürren enfeksiyonlu ya da glomerüler filtrasyon hızları çeşitli oranlarda düşük hastalar olmuştur. Tedavi öncesi ve sonrası bulgular karşılaştırılmıştır. Tedavi öncesi hastaların 26'sında (%86.6) bakteri üretilmiştir. Etken mikroorganizma olarak en fazla *E.coli* (18/26'sında) olmak üzere, *Klebsiella*, *P.vulgaris*, *P.aeruginosa* ve *S.aureus* izole edilmiştir. Tedavi sonrasında, komplike olmayan 20 hastadan 18'inin (%90) idrar kültürleri steril kalmıştır. *P.aeruginosa* ve *Klebsiella* 'nın etken olduğu 2 vakada ise tedavi yetersiz olmuştur. Komplike hastaların 6'sında yeterli cevap alınırken *E.coli* üreyen iki vaka ile *P.aeruginosa* ve *p.vulgaris* üreyen birer vakada tedaviye yeterli cevap alınamamıştır.

Bu çalışma ile komplike olan ve komplike olmayan üriner sistem enfeksiyonlu çocukların tedavisinde amoksisilin + klavulanik asitin yeri araştırılmıştır.

(83) ANTİBİYOTİKLERİN AKTİVİTE TAYİNİNDE SOYA JELOZUNUN KULLANILMASI

N ÖZDEMİR¹, G ÖTÜK¹, E T ÇETİN²

1- İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Mikrobiyoloji Birimi

2- İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Mikroorganizmaların üretilmesi için uygun bir besiyeri olan soya küspesinden enzimatik hidroliz sonucu hazırlanan jeloz besiyerinin antibiyotiklerin aktivitelerinin mikrobiyolojik yöntemle tayininde kullanılması araştırılmıştır.

Bunun için piyasadan alınan 14 değişik antibiyotik içeren toplam 28 antibiyotik preparatındaki antibiyotiklerin aktiviteleri tayin edilmiştir.

Aktivite tayininde farmakopelerde her antibiyotik için bildirilen standart bakteri suşları kullanılarak difüzyon yöntemi uygulanmış, kont-

rol besiyeri olarak "antibiotic medium" kullanılmıştır.

Soya jelozunda oluşan inhibisyon zonlarının netliğinin ve genişliğinin denenen bütün antibiyotikler için "antibiotic medium" ile eşdeğerde olduğu, soya küspesinden hazırlanan soya jelozunun antibiyotiklerin aktivite tayininde başarı ile kullanılabileceği saptanmıştır.

(84) TRANSÜRETRAL ELEKTRO-REZEKSİYON GİRİŞİMLERİNDE KISA SÜRELİ ANTİBİYOTİK PROFİLAKSİSİ

D BAŞAK, E ÖZDİLER, A İ İLHAN, M TOPSAKAL

S.S.K. Okmeydanı Hastanesi, II. Üroloji Servisi

Transüretal müdahaleler sırasında antibiyotik profilaksisinin yeri çok tartışılan bir konudur. Kliniğimizde ameliyat öncesi ve sonrası tek doz I.M. olarak gentamisin profilaksisi uygulanmıştır. Bu çalışmada kısa süreli profilaktik antibiyotik tedavisi gören hastaların laboratuvar bulguları, kontrol grubu ile mukayeseli olarak bildirilmiştir.

(85) MAJORANA HORTENSIS, SATUREIA MONTANA VE THYMUS VULGARIS ESENTIAL OIL EMULSİYONLARININ ANTİBAKTERİYEL ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

M ÖZGÜVEN¹, F AKSU², H.S.Z. AKSU²

1- Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi

2- Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi

M.hortensis, *S.montana* ve *T.vulgaris* Akdeniz Bölgesi'nde doğal olarak yetişen bitki türleridir. Bu bitkilerden hazırlanan essential oil emulsiyonlarının antibakteriyel aktiviteleri Kirby-Bauer disk yöntemi kullanılarak, hasta materyelinden izole edilen *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus aureus* ve hemolitik streptokok (*Strep-*

Staphylococcus pyogenes) bakterilerine karşı araştırılmıştır. Antibiyotik duyarlılık testi için DST agar, bakteri inokülasyonları için Tryptic Soy Broth kullanılmıştır. Hemolitik streptokok için besiyerine %5 defibrine tavşan kanı ilave edilmiştir. Esential oil emulsiyonları %5'lik Tween 80 ile (1/5 oranında) hazırlanmıştır. Zon çaplarının yorumlanmasında karşılaştırma amacıyla amoxicillin, gentamicin ve cephalothin diskleri kullanılmıştır. Alınan inhibisyon zonları mm olarak tabloda gösterilmiştir:

	amox.	ceph.	gent.	M.h.	S.m.	T.v.	Tween 80
<i>E.coli</i>	19	9	16	8	15	15	0
<i>K.pneumoniae</i>	16	13	8	10	8	11	0
<i>S.aureus</i>	16	21	10	18	10	23	0
<i>Streptokok</i>	25	22	15	0	20	20	0